

```

DDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD
DDDDDD  DD  DD  DDDDDD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD
DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD
DD  DD  DDDDDD  DD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD
DD  DD  DDDDDD  DD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD  DDDDDD
DDDDDD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD  DD
DDDD  DD  DD  DD  DD  DD  DDDDD  DD  DD  DDDDDD  DDDDDD

```

```

SSSS  SSSS  SSS
S  S  S  S  S
SSSS  S  S  SSS
S  S  S  S  S
S  SSSS  S  S

```

```

00  00  000000  000000  00  00  00000  00  00  00  000000
00  00  000000  000000  000  00  000000  00  00  000  000000
00  00  00  00  000  00  00  00  00  00000  00  .
00  00  00  000000  000000  00000  00  0000  000000
00  00  00  00  00 000  0000  00  00000  000000
000000  00  000000  00 000  00 00  00  00 000  00
000000  00  000000  00  00  00  00  00  00  00  000000

```

```

000000
000000

```

```

00  00  000000  00  00  00000  000000  00  .
00  00  000000  000  00  000000  000000  00  .
00  00  00  00  000  00  00  00  00  00  00  .
000000  000000  000000  00  00  000000  00  00  .
000000  000000  00 000  00  00  00  00  00  .
00  00  00  00  00 000  000000  000000  000000
00  00  00  00  00  00  00000  000000  000000

```

STATUS PR. 28. MARS 1985

Statistikken over utenrikshandelen
 Statistisk Sentralbyrå

INNHOOLD

Database for utenrikshandelen	3
1.1 Situasjonen pr 29.mars 1985	5
2.0 Statistikkområdet generelt	6
2.1 Formål	6
2.2 Omfang	6
2.2.1 Innførselen	7
2.2.2 Utførselen	8
3.0 Kataloger	10
3.1 Om varenumre	10
3.1.1 Teksting på aggregater	12
3.1.2 Tidsserier	13
3.1.3 CCCN (HS) med koder	14
3.1.4 SITC-katalog	17
3.1.5 CTSE-katalog	13
3.1.6 Ind.stat varenummer-katalog	13
3.1.7 NR-katalog	19
3.2 Andre kataloger	21
3.2.1 Tollsted	21
3.2.2 Land	21
3.2.3 Valutakode	23
3.2.4 Transportkoder	24
3.2.5 Fortollingskode	25
3.2.6 Inn/ut gjelder	27
3.2.7 Tollnedsettelse	28
3.2.8 Tollpreferanse	28
3.3 Bruk av katalogene	29
3.3.1 Registrering	29
3.3.2 Revisjon	29
3.3.3 Resultatuttak	29
4.0 Program- og maskinvalg	30
4.1 Programvalg	30
4.1.1 Ferdige standardprogrammer	30
4.1.2 Spesialprogrammering	30
4.2 Maskinvalg	30
4.2.1 De enkelte prosessene	30
4.2.2 Sentralmaskinen	30
4.2.3 Terminaler	31
4.2.4 Mikromaskiner	31
Innsamling og tilretteleggelse av data	32
5.0 Datagrunnlag og bearbeiding	33
5.1.1 "Vanlig" inn- og utførsel	33
5.1.2 Eksport av råolje og naturgass	33
5.1.3 Månedsførtolling	35
5.1.4 Direkte import og eksport	36

5.1.5	Direkte transit	37
5.1.6	Skip	37
5.1.7	Elektrisk strøm	38
6.0	Registrering av data	39
6.1	Registrering	39
6.2	Kontroller under registrering	39
6.3	Splitt av data	39
6.3.1	Data til eksterne brukere	40
6.3.2	Data til fagkontoret	40
7.0	Revisjon av data	41
7.1	Kontroller	41
7.1.1	Absolutte feil (kataloger)	41
7.1.2	Logiske feil (mot kataloger)	41
7.2	Hjelpemidler under revisjon	43
7.2.1	Samarbeid med Tollvesenet	43
7.2.2	Ajourhold av feil-kataloger	43
7.2.3	Kontakt med eksportører og importører	43
7.2.4	Interne kontakter	43
7.3	Tilbakegående rettelser	43
7.4	Rettemåte	43
7.4.1	On-line rettelser	43
7.4.2	Batch-rettelser	44
Bruk av data		45
8.0	Datastruktur og skjermbilder/rapporter	46
8.1	Datadokumentasjon	46
8.2	Valg av standarder (skjermbilder, rapporter)	46
8.3	Filorganisering	46
8.3.1	Mikrodata	50
8.3.2	Makrodata	53
8.3.3	Katalogtilpasning	53
9.0	Undertrykking av data	54
9.1	Kriterier for undertrykking	54
9.2	Andre lands løsninger	56
9.2.1	Statistiska Centralbyrån	56
9.2.2	Danmarks statistikk	57
9.2.3	Fellesmarkedet (EF)	57
9.3	Behov for konfidensielle data	58
9.3.1	Interne behov i SSB	58
9.3.2	Eksterne brukere	58
9.4	Løsningsskisser	59
9.4.1	Undertrykking på varenummernivå og under	59
9.4.2	Undertrykking av aggregater av varenummer	59
9.4.3	Umuligjøre kombinasjon av kjennetegn	60
9.4.4	Questions left in suspense	60
9.5	Vedlikehold av undertrykkingskriteriene	60
10.0	Resultatuttak	61
10.1	Uttaksmåter	61
10.1.1	On-line behov	61
10.1.2	Batch-kjøringer	61

10.1.3	Oppringsningsbase	61
10.1.4	Tape/diskett etc	61
10.1.5	Printer	61
10.1.6	Mikromaskin	61
10.2	Løpende statistikkproduksjon	61
10.2.1	Tabellkjøringer	61
10.2.2	Publikasjoner	61
10.2.3	Internasjonale organisasjoner	64
10.2.4	Opplysningstjenesten	65
10.2.5	Abonnettjeneste	65
10.2.6	Annet	65
10.3	Sporadiske uttak	66
10.3.1	Ad Hoc tabeller	66
10.3.2	Annet	66
10.4	Spesielle uttak	66
10.4.1	Indekser	66
10.4.2	Analyser	69
10.4.3	Annet	69
10.5	Utenom hovedsystemet	69
10.5.1	Oljestatistikk	69
10.5.2	Handel med skip	69
10.5.3	Analyser	69
10.5.4	Annet	69
	Vedlegg	70
11.0	Ymse	71
11.1	Anslag på tidsbruk	71
11.2	Record- og filstørrelser, samleoversikt	74
11.3	Referat fra møte 4. desember 1984	76
11.4	Innledning til møte 26. februar 1985	79
11.5	Referat fra møte 26. februar 1985	80
12.0	Index	84

DATABASE FOR UTENRIKSHANDELEN

Statistikken over utenrikshandelen er et av Statistisk Sentralbyrås mest ressurskrevende statistikkområder. Dette skyldes hovedsaklig at det er en månedlig statistikk som i prinsippet dekker samtlige varetransaksjoner som passerer de norske grensene. Antall transaksjoner i innførselen var i 1984 ca 2.8 millioner mens antall utførte varepartier var ca 600.000. Datamaterialet er Tollvesenets deklarasjoner som Byrået mottar en kopi av. Disse registreres og revideres før en kan lage statistikk på dem. Dette er i dag den mest ressurskrevende del i produksjonen av statistikken.

Fordelt på de enkelte kontorer har en følgende forbruk av årsverk.

Kontor	Årsverk
4.kontor	ca. 20
Kontor 62	ca. 65
Driftskontor	ca. 1.5
Systemkontor	ca. 1
Trykningskontor	?
Andre og diverse	?
I alt	Ca. 90

Totalt utgjør dette 6-7 % av samlet forbruk av årsverk i Byrået. Registrering og revisjon av utførselen foregår ved kontor 62, mens revisjon av innførselen foretas ved fagkontoret (4.kontor), som også står for uttakssiden. Statistikkproduksjonen koster i alt ca 20 millioner kroner i året, eller rundt 10 % av Byråets totale budsjett. Forbruket av CPU-tid er i dag ca.150 timer.

Systemet for produksjon av statistikken og arbeidsopplegget rundt det ble etablert på 60-tallet, med de EDB-muligheter en da hadde. Siden dengang er maskin- og programvare betydelig utviklet. Det er nå mulig å lage mer fleksible og brukervennlige produksjonssystemer. Fra ressurs- og kvalitetshensyn ønsker Byrået å etablere et nytt opplegg for hele prosessen.

1.1 SITUASJONEN PR 29.MARS 1985

Dette heftet skal beskrive nåværende rutiner og fremsette forslag til løsninger også av enkeltdelene som inngår. Pr. dato gjenstår en god del arbeide, spesielt det som angår de tekniske løsningene. Det nye opplegget for utenrikshandelsstatistikken må sees i sammenheng med nytt generelt databasehåndteringsverktøy i Byrået.

Det står igjen mye arbeid på beskrivelsen av de ulike prosessene, fra finpussing av tekster til mer skikkelig gjennomgang av løsningsskissene. Særlig står mer spesifikke beskrivelser i kapitlet om revisjon og resultatuttak igjen. Denne statusrapporten er derfor ment å gi grunnlag for det videre arbeidet.

Det ville være av nytte på nåværende stadium å få kommentarer om opplegget generelt og også om enkeltdelene (tekster, beskrivelser, innhold, løsninger et.c.), korrigeringer m.v. I teksten inngår det også oppfordringer til enkeltpersoner om dette. I stikkordregistret bak vil en letter finne henvisninger om hvor spørsmål til disse personene finnes.

Etterhvert blir heftet relativt omfattende, da beskrivelsene av de enkelte delene tar såvidt stor plass. Dette for å være spesifikk nok når en senere skal bruke det i den konkrete programutformingen. Det kan derfor være av nytte å spesielt konsentrere seg om innholdsfortegnelsen og gangen i denne, samt stikkordregistret bak som gir en rekke henvisninger til enkelte temaer og detaljer (stikkordregistrert trenger forøvrig fortsatt korrigering og komplettering).

Ved å bla gjennom heftet kan en få et inntrykk av hvordan saken står pr dato. I vedleggene er referatene fra de to møtene som er holdt tatt inn sammen med anslag som ble gjort når det gjelder tidsbruk.

Denne versjonen av heftet er i forhold til versjonen av 18.februar i hovedsak utvidet med arbeid foretatt ved fagkontoret. En rekke personer har gått gjennom katalogsystemet, undertrykkelsekriteriene, beskrivelse av uttakssiden, samt delene om utenrikshandelen generelt. Bjørn Erik Ottesen på systemkontoret på Kongsvinger har arbeidet med en del tekniske løsninger av katalogorganiseringen og revisjonsrutinene. Arbeidet med dette med utgangspunkt i datastrukturen beskrevet i dette heftet, vil stå i fokus i neste "arbeidsbolk".

Oslo den 28.mars 1985

Ole Gunnar Austvik / 4.kontor

2.0 STATISTIKKOMRÅDET GENERELT

2.1 FORMÅL

Formålet med statistikken over utenrikshandelen er å få en oversikt over varestrømmene mellom Norge og utlandet. Statistikken skal brukes til å dekke næringslivets behov for data til planlegging av produksjon, salg og markedsføring. Den gir dessuten en viktig del av datagrunnlaget for prognose- og analysearbeid utført av organisasjoner, offentlige myndigheter, forskningsinstitusjoner osv. Internasjonale organisasjoner, som FNs statistiske kontor og andre, gjør stor bruk av de opplysninger som de enkelte lands utenrikshandelsstatistikk gir.

Utførselen registreres fob norsk grense (Free on Board). Dette betyr at fraktkostnader utenfor landet ikke er tatt med i verdifastsettingen. Innførselen registreres cif norsk grense (Cost Insurance Freight). Dette betyr at kostnader ved forsikring og frakt til norsk grense er tatt med.

2.2 OMFANG

Statistikken er bygd opp som en del av et nasjonalt og internasjonalt statistikkssystem og nyttes også ved utarbeidingen av nasjonalregnskap og utenriksregnskap. Det er således av stor betydning at statistikken følger internasjonalt vedtatte definisjoner og standarder for gruppering av varer og land. Omfanget av statistikken er i det alt vesentlige fastlagt etter de retningslinjer som er trukket opp av FNs statistiske kommisjon.

Fra og med 1959 gir statistikken oppgaver over generalhandelen mot i årene 1939 - 1958 spesialhandelen. Før 1939 ble varene også registrert etter generalhandelsprinsippet. Forskjellen mellom spesialhandelen og generalhandelen består hos oss vesentlig i forskjellig behandling av varer som passerer Norge via transitt- og frilager.

2.2.1 Innførselen

Innførselen omfatter således de varer som innføres direkte til bruk her i landet og varer som legges inn på transittlager eller frilager.

Innførselen av varer til faste installasjoner på den norske kontinentalsokkelen, den såkalte "direkte import", er foreløpig ikke tatt med i statistikken over utenrikshandelen. Samlede anslag for denne importen blir imidlertid tatt inn i driftsregnskapet overfor utlandet. Varer til sokkelen via norsk tollsted blir registrert på vanlig måte dersom de passerer et tollager. Dersom de lastes om på annet fartøy, eller legges inn på et midlertidig lager, såkalt "direkte transitt", tas de foreløpig ikke med. Tollvesenet samler imidlertid inn en forenklet oppgave over disse transaksjonene.

Oljeksporten som blir ført i rør til Storbritannia blir bearbeidd til stabilisert råolje og forskjellige våtgasskomponenter. En del av produktene blir innført til Norge, og blir i statistikken registrert som innførsel fra Storbritannia.

2.2.1.1 Utelatte varer i innførselen

- a) Varer i direkte transitt
- b) Fiskefartøyers og fangstekspedisjoners fangst under norsk flagg.
- c) Norske varer i uforandret stand i retur til leverandør (reklamasjoner o.l.) og returemballasje.
- d) Erstatningsleveranser
- e) Korttidslån av varer
- f) Vareposter (varelinjer på innførselsdeklarasjonene) av verdi under kr. 1000.
- g) Reiseutstyr, flyttegods o.l.
- h) Varer bestemt for det Kongelige hus eller til bruk for andre lands representasjoner.
- i) Krigsmateriell til forsvaret i henhold til militæravtaler.

j) Prøver, gaver, reklamemateriell mv av mindre verdi.

k) Monetært gull

l) Gangbar mynt; ubrukte frimerker, stempelmerker og liknende, gyldige i Norge; papir forsynt med slike merker; pengesedler, askjer, obligasjoner og liknende verdipapirer; sjekkhefter og -blanketter.

m) Bunkers

n) Varer innført til midlertidig bruk i samsvar med inter- nasjonale overenskomster, f.eks. yrkesutstyr, transportmidler i internasjonal trafikk, containere, presse-, radio og fjernsynsutstyr til bruk ved reportasjeoppdrag, utstyr til bruk ved internasjonale arrangementer, varer til demonstrasjon ved utstillinger og varemesser, instrumenter, apparater o.l. til bruk ved vitenskaplige forsøk, velferdsmateriell til skip i internasjonal trafikk.

2.2.2 Utførselen

Utførsel omfatter norske og fremmede varer fra den frie omsetning og fra transitt- og frilager. Likeså olje og gass levert direkte fra den norske del av kontinentalsokkelen. Fra 1957 er fiske- og fangstprodukter levert direkte fra fangstfeltene, tatt med i statistikken. Utstyr levert fra Norge til skip og fly under bygging for norsk regning i utlandet blir også registrert i utførselsstatistikken. Når skipene og flyene overtas, blir dette utstyret regnet med i innførselsverdien som skal svare til den fulle verdi.

Fra 1972 er reparasjonshandelen holdt utenfor statistikken, mens foredlingshandelen inngår med sin fulle verdi.

2.2.2.1 Utelatte varer i utførselen

a) Varer i direkte transitt

b) Varer fra tollpakkehus eller tollager (Utførsel fra transittlager eller frilager blir tatt med).

- c) Forsendelse av varer fra Norge til Svalbard eller Jan Mayen.
- d) Varer til midlertidig bruk (utstilling, demonstrasjon, vitenskaplig bruk, lån, yrkesutstyr, transportmidler i internasjonal trafikk, containere, presse-, radio- og fjernsynsutstyr etc.) i inntil 12 måneder i utlandet i retur etter tilsvarende bruk i Norge.
- e) Varer i retur etter reklamasjon mot erstatningsleveranser, varer i retur etter gratis reparasjon (garanti) i Norge, gratis erstatningsleveranser fra Norge, gratis reparasjon (garanti) i utlandet for gjeninnførsel til Norge.
- f) Varer til skip, luftfartøyer eller oljeplattformer registrert i Norge i utenriksfart.
- g) Varer til reparasjon i utlandet for norsk regning og senere gjeninnførsel.
- h) Varer i retur etter reparasjon i Norge for utenlandsk regning
- i) Returemballasje
- j) Reiseutstyr, flyttegods o.l.
- k) Varer til eget bruk ved norsk diplomatiske stasjoner i utlandet.
- l) Krigsmateriell fra Forsvaret i henhold til militæravtaler
- m) Prøver, reklamemateriell mv av mindre verdi.
- n) Sendinger av verdi under kr.2000 (fra 1.september 1982)
- o) Proviand, bunkers og utstyr til norske eller utenlandske skip eller fly i norsk havn.
- p) Monetært gull
- q) Gangbar mynt; ubrukte frimerker, stempelmerker og liknende, gyldige i bestemmelseslandet; papir forsynt med slike merker, pengesedler, aksjer, obligasjoner og liknende verdipapirer; sjekkhefter og -blanketter.

3.0 KATALOGER

Både under feilretting og resultatuttak vil en trenge kataloger som beskriver de enkelte elementene i datamodellen. Under registrering og/eller revisjon vil en teste mot gyldige verdier av variable i de enkelte felt. Når en skal ta ut forskjellig statistikk på grunnlag av de reviderte data, trenger en kataloger både for omkoding mellom nomenklaturer etc samt for teksting i tabeller. Det er foreslått her at en bruker en av katalogene (CCCN-HS) til å teste også mot logiske feil, samt til merking av representantvarer til indeksberegningene.

På grunn av den omfattende nytte en vil ha av et godt katalogsystem, har vi valgt å starte med en beskrivelse av hvordan dette kan organiseres før en går inn på de enkelte delene som registrering, revisjon og resultatuttak.

En del av katalogene dekker nomenklaturer som antakeligvis vil høre inn under et sentralt standardregister i Byrået. Det vil være viktig å avgjøre dette registrets eksistens og eventuelt hvordan vedlikeholdet skal fungere, før en fastlegger hvordan vedlikeholdet av katalogsystemet foreslått her skal fungere.

Generellt er det viktig for vedlikeholdet av dette katalogsystemet at vedlikeholdet kan skje ved den rette instans i form av oversiktlige oppdaterbare skjermbilder med nødvendige tekster. Dette sier så langt ikke noe om den rent konkrete filorganiseringen under de enkelte skjermbilder. Der filene under et skjermbilde eventuelt mest hensiktsmessig bør organiseres under ulike filer, er de variable listet opp i samme record på nåværende stadium.

De enkelte katalogene kan endre seg fra ett år til et annet. Spesielt mange endringer forekommer på varenomenklaturene. For å få entydige sammenhenger mellom kodene i datafilene ett år må de tilordnes årganger av katalogsystemet. Spesielle problemer med tidsserier får en når en ønsker å se på endringer i handelen med en vare fra ett år til et annet og varenummeret har endret seg underveis. Også under produksjon av indekser får en problemer (se der).

3.1 OM VARENUMRE

Varenumrene i den statistiske varefortegnelsen for utenrikshandelen er fremkommet på grunnlag av

Tollsamarbeidsrådets nomenklatur (CCCN), den fellesnordiske varefortegnelse for næringsstatistikk og nasjonale oppdelinger.

CCCN er i første rekke laget for oppkreving av toll og avgifter etter verditollprinsippet, dvs at selv med samme tollsats vil en mer bearbeidd vare få høyere tollsats enn en lite bearbeidd vare. CCCN grupperer varer av samme materiale som oftest i samme kapittel. For eksempel omfatter kapittel 73 jern og stål og varer derav, mens andre nomenklaturer, f.eks. SITC grupperer varene etter bearbeiding - råvarer, halvfabrikata og ferdigvarer. CCCN har 21 avsnitt, inndelt i 99 kapitler og ca 1000 posisjoner. Nærmere 150 land bruker i dag en tolltariff basert mer eller mindre på CCCN. Det har derfor etterhvert vist seg fordelaktig å nytte den som grunnlag også for innhenting av statistiske oppgaver over utenrikshandelen. CCCN har ca 1000 firesifrede posisjoner, men den inneholder også SITC underposisjoner som er markert med bokstaver (f.eks. 73.15 A, B etc).

SITC står for FNs vareliste (Standard International Trade Classification) og nyttes mest i økonomiske oversikter og analyser. SITC-rev.2 har 10 varesektorer, delt i 63 hovedgrupper, 233 varegrupper og inneholder på det mest detaljerte nivå 1924 vareposter. Siste utgave er SITC rev.2.

Det har vært et utstrakt samarbeide mellom Tollsamarbeidsrådet i Bryssel og FNs statistiske kontor om de 2 nomenklaturene. Begge er innarbeidet i den felles nordiske varefortegnelse for næringsstatistikk (Gemensam Nordisk næringsstatistisk varuførteckning - utgitt i Nordisk statistisk skriftserie). Den nordiske varefortegnelsen inneholder dessuten spesielle nordiske vareposter. Hensikten med den nordiske nomenklaturen er å ha et mer detaljert sammenlikningsnivå enn CCCN og SITC mellom de nordiske land. Den nordiske varefortegnelsen inneholder i underkant av 3000 vareposter, men er gruppert på samme måte som CCCN i kapitler og posisjoner. Danmark nytter ikke lenger den nordiske varefortegnelsen etter at de ble medlem av EF.

Hver nordisk varepost er på 6 siffer. Den norske tolltariffen benytter 7 siffer, der de 6 første er lik den nordiske varefortegnelsen mens det syvende siffret inneholder spesielle statistiske poster opprettet etter ønske fra næringslivet og dessuten norske tolloppdelinger.

CTSE-nomenklaturen står for den vareliste som er utarbeidet av Inland Transport Committee under Economic Commission for Europe (ECE). Den nyttes til utarbeiding av transportstatistikk, dvs utenrikshandel fordelt på transportmåte.

Arbeidsnomenklaturen er altså den norske tolltariffen. Utarbeiding av statistikk skjer både etter denne og etter de andre nomenklaturene via omkodninger fra arbeidsnomenklaturen. Tolltariffen er med andre ord den mest detaljerte nomenklaturen. De øvrige varefortegnelsene som nevnes senere (NR-nomenklaturen og Industristatistikkenes varefortegnelse) benyttes ikke av utenrikshandelsstatistikken pr i dag. De er imidlertid tatt med her da enten andre kontorer benytter disse på data fra utenrikshandelsstatistikken eller det er tenkt gjort når forholdene blir lagt til rette.

Det vil ligge en god del arbeide i å etablere de forskjellige varenummerkatalogene. Noe kan overføres fra diverse eksisterende "registre", mens andre i en viss utstrekning må legges inn fra grunnen av.

3.1.1 Teksting på aggregater

En viktig side ved alle nomenklaturene (og for så vidt generelt for alle kataloger) er at en ved match mot datafiler kan få skrevet ut tekster på de enkelte vareslag. Dette oppnås enkelt ved at hver katalog inneholder varenummeret en matcher mot, samt en beskrivende tekst til disse. Enkelte ganger trenger en komplett varetekst, mens en i de fleste tabeller trenger forkortelser. Dette gjør at vi har forslått en dobbelteksting i de enkelte forslag til recordutseende på katalogene.

Ofte ønsker en imidlertid å lage statistikk etter aggregater av de enkelte nomenklaturene. Nomenklaturene er bygget med tanke på slike behov. Når en bruker færre siffer enn det den enkelte nomenklatur nytter får en fram aggregerte strukturer i handelen etter den filosofi hver nomenklatur er bygget på.

Vi har nevnt disse aggregattekstene i katalogene, men ikke tatt standpunkt til hvordan dette skal løses teknisk. En mulighet er å legge dem inn som sidekataloger. Det er viktig for den som skal bruke katalogene, at de i skjermbildet der en oppdaterer nomenklaturen, kan får nomenklaturen fram i en hierarkisk rekkefølge. Forslag til løsning på aggregattekster : BEO.

3.1.2 Tidsserier

Varenomenklaturene endrer seg hvert år. Et varenummer kan utgå og og i sin helhet gå inn i et annet varenummer eller det kan spre seg på flere andre varenumre. Dette gjør at en kan få brudd i en tidsserie som viser handel med et vare. Dersom en skal vise tidsserier over den faktiske import av de enkelte varer i de enkelte år kan en rett og slett bare liste ut dette, og få de brudd i seriene som eventuelt forekommer.

Dersom en skal lage sammenliknende statistikk og indekser vil en imidlertid ha behov for overganger mellom ett års nomenklatur til et annet. En måte å løse dette problemet kan være at en separat legger inn i de enkelte varenummerkatalogene (enten i dette katalogsystemet eller i et standardregister i Byrået generelt) start og stopp år (eventuelt år-måned om nødvendig) og en overgang til nytt nummer (eventuelt med prosentfordeling). En kunne da tenke seg at en slik record inneholdt følgende felter:

3.1.2.1 Forslag til varenummerkatalog - tidsserier

Felt	Antall posisjoner
Varenummer	5-8
Gyldig fra og med (år)	2
Gyldig til og med (år)	2
Over til varenummer 1	5-8
Prosentfordeling	3
Over til varenummer 2	5-8
Prosentfordeling	3
Over til varenummer 3	5-8
Prosentfordeling	3

En har er da åpnet for at et varenummer kan spre seg på opp til 3 nye numre (dette kan en selvfølgelig vurdere nærmere. Dersom en også legger inn måned i gyldigsperioden, åpner det muligheter for å endre varenumre også i løpet av året. Dette kan imidlertid muligens medføre visse ekstra problemer når det gjelder teksting i uttakssiden. Dette er foreløpig ikke vurdert.

I utgangspunktet kan det virke hensiktsmessig å plassere disse opplysningene sammen med varenummerkatalogene (se under), da dette vil lette oppdaterings- og vedlikeholdsarbeidet med dem. Programmeringsmessig kan dette også synes fornuftig, da en trenger å lese den samme

filen som en alikevel leser for å lage slike overganger i en utlisting/kjøring. Opplegget kan da for eksempel være slik at en omkoder "døde" varenummer til eksisterende nomenklatur gjennom overganger og prosentfordelinger.

Dette må også vurderes nærmere.

SED

3.1.3 CCCN (HS) med koder

Denne katalogen kan eksistere både som en varenomenklatur, for å gi tekster i tabeller, for kontroller av detaljmassen (revisjon) av etterhvert innlagte "Forbudte" opplysninger (logiske feil), for omkodning til andre varenomenklaturer, merkning av varer til indeksberegningene, beskjed om eventuell undertrykkelsesmåte.

3.1.3.1 Forslag til katalogrecord (CCCN-HS)

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
CCCN(HS)-nr	7-8	a
SITC-nr	5-6	a
CTSE-nr	5	a
NR-nr	7	a
I-stat varenummer	7	a
KIV-gruppe	1	a
Rep.vare for indeksber	1	a
Tollnedsettelse ???	1	a
GSP-vare	1	a
Undertrykkelse	1	a
Mengdeenh. Mengde 2	1	a
Primermengde(1/2)	1	a
Alltid til kontroll	1	a
Forbudte land(10stk)	40	a
Forb. tollsted (10)	30	b
Forb transp.kode(5)	9	a
Forb. moms nr (5)	50	c
Forb. valuta (10)	40	c
Forb fortollingskode(3)3		b
Hjelpetekst	200	a
CCCN(HS)-tekst norsk	20	?
----- " ----- eng.	20	?
CCCCN(HS)-tekst kompl	60	?

Tot ant. posisjoner		ca.510
Ca. antall records		ca.5000
CCCN på 4-siffrat nivå		1100
CCCN på 2-siffrat nivå		99

Som vi ser starter vi med "nøkkelen", nemlig tolltariffens varenummer, på basis av CCCN eller senere HS. De neste 4 feltene vil gi omkodning fra CCCN til de andre nomenklaturene. Som nevnt er CCCN den mest detjerte nomenklaturen og overganger fra denne til de andre vil alltid være entydige. Overganger fra de andre til CCCN vil bar unntaksvi være det. Samtidig gir disse feltene overganger mellom hver av de andre nomenklatururene, f.eks. fra CTSE til SITC osv. Det er viktig at systemet håndhever dataintegritet, dvs i denne sammenhengen at dersom en endrer et av varenumrene i den ene nomenklaturen, skal systemet "passe på" at overgangen til de andre blir oppdatert. Om dette skal foregå i et standardregister utenom vårt

katalogsystem har vi som nevnt ikke tatt standpunkt til.
/Omkoding/Vedlikehold

KIV står for Konsum, Investering og Vareinnsats. Hver vare er av Nasjonalregnskapskontoret gruppert inn under det man har ment er deres hovedbruksområde. Da CCCN-grupperingen går etter vareslag, mens KIV-gruppen går etter bruk, har dette åpenbare svakheter, men den kan her betraktes som en egen nomenklatur med 3 varenumre. Ved endring i nomenklaturen gjelder det samme krav til dataintegritet her som nevnt over for de andre nomenklaturene.

Feltet som markerer om varen er representantvare for indeksberegningene settes inn (manuelt eller maskinelt) er de vurderinger som foretas under opplegget for disse.

Feltene for tollnedsettelse og GSP-kode blir nærmere beskrevet i kataloger senere. De er her foreslått tatt med av revisjonshensyn. Ved å teste om varenummeret teoretisk kan gis tollfrihet eller tollnedsettelse av en av disse to grunnene, kan en forkaste records under revisjonsopplegget der dette er gitt uten grunn. En kan selvsagt også tenke seg at dette kunne bli brukt til å finne fram til de som kunne ha fått nedsatt sin toll, men ikke fått det.

Undertrykkelsesfeltet gjelder hvorvidt og eventuelt hvordan data for et varenummer skal undertrykkes for offentliggjøring. Under kapitlet om undertrykking er de ulike alternativene nærmere beskrevet. Vi tenker oss her at den undertrykkingen som foretas skal kunne styres fra en slik katalog knyttet til varenummeret. Forskjellige koder vil kunne gi forskjellige måter å undertrykke på.

Feltet som sier hvilken eventuell mengdeenhet som benyttes for mengde 2, kan benyttes til uttakssiden. Ved hjelp av en liten katalog (i programmet eller "eksternt") vil kodene her kunne tekste tabelluttak med riktig enhet. Videre vil feltet som sier hvilken av mengde 1 og mengde 2 som er primærenhet kunne brukes tilsvarende når en vil velge å tekste med primærenheten.

De neste 7 feltene gjelder revisjonsformål. Tanken bak dette er at revisorene her kan legge inn opplysninger om de enkelte varene etterhvert som de samler erfaringsmateriale. Således kan de velge mellom at handel på et gitt varenummer alltid skal falle ut til kontroll, eller tillegge visse av de variable og/eller kombinasjoner av disse, verdier som en mener bør kontrolleres når de oppstår. "Forbudte" land, tollsteder, transportkoder, momsnummer, valutakoder og eventuelt tilsvarende andre variablefelter betyr altså at en f.eks. kan legge inn landnummeret for Island for varenummeret for bananer dersom en har oppdaget at de er en importør som på grunn av sitt bananmodneri i Reykjavik oppgir Island som opprinnelsesland i stedet for f.eks. Brasil.

Tilsvarende om en oppdager at en eksportør er spesielt lite flink til å fylle ut sine utførselsdeklarasjoner på visse varer kan en sette inn dennes momsnummer slik at slike forekomster senere vil falle ut for kontroll. Tallene i parentes etter hver felttekst er kun ment som et forslag til antall mulige forbudt-opplysninger pr felt.

I feltet for hjelpetekst kan en skrive hva som helst en ønsker seg til hjelp som ikke passer inn i noen av kodefeltene.

Denne katalogen blir altså et svært viktig redskap i alle deler av produksjonen av utenrikshandelsstatistikken. Det er antatt at den vil bli mest brukervennlig dersom en samler samtlige opplysninger om et varenummer på en record (i alle fall skjermbildet). En skal imidlertid ikke se bort fra at en ved nærmere vurdering kunne komme til at en burde arrangere dette på en bedre måte.

3.1.4 SITC-katalog

PST: Her må det vel på noe tekst om hva ISIC er for noe ?

3.1.4.1 Forslag til recordutseende (SITC)

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
SITC-nr	5-6	a
ISIC-nr	5	-
SITC-tekst norsk	20	?
SITC-tekst engelsk	20	?
SITC-tekst komplett	60	?
Tot ant. posisjoner	130	?
CA. antall records		ca.1800
SITC på 4-siffret nivå		ca.1000
SITC på 3-siffret nivå		ca. 200
SITC på 2-siffret nivå		ca. 60
SITC på 1-siffret nivå		9

Dette er en katalog som eventuelt vil bli brukt som en nomenklatur, som omkoding mellom SITC og ISIC og til å tekste tabeller.

3.1.5 CTSE-katalog

CTSE-nomenklaturen er utarbeidet på grunnlag av Inland Transport Committee (under ECE) gruppering av varer i transportstatistikken. Denne blir bruk til å fordele varer i utenrikshandelen etter transportmåter (se der).

3.1.5.1 Forslag til katalog (CTSE)

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
CTSE-nr	5	a
CTSE-tekst norsk	20	?
CTSE-tekst engelsk	20	?
CTSE-tekst komplett	50	?
Tot ant. posisjoner	130	?
Ca. antall records		max 500
CTSE på 3-siffret nivå		150
CTSE på 2-siffret nivå		20
CTSE på 1-siffret nivå		9

CTSE-katalogen vil eventuelt bli brukt til teksting i tabeller og som nomenklatureversikt.

3.1.6 Ind.stat varenummer-katalog

Denne varelisten bygger på den felles nordiske varefortegnelsen, men har også tatt hensyn til en del vareposter i varefortegnelsen for utenrikshandelen. Industristatistikken har også vareposter som ikke er spesifisert i utenrikshandelen.

Det har i Byrået lenge vært ønsket å lage en statistikk som viser produksjon, eksport og import av de enkelte vareslag, eventuelt på varegrupper på et eller annet nivå. Det eksisterer en slags omkodningsfil (???) mellom CCCN og Istat-nomenklaturen som med en del bearbeiding kunne brukes til dette allerede i dag.

Tester på dette har imidlertid gitt en del rare resultater. F.eks. blir eksporten i visse tilfeller større enn produksjonen. Dette skyldes antakeligvis ulik bruk av varefortegnelsene i de to statistikkene. Det ligger antakelig mye arbeide i å finne ut av problemene her før en

eventuellt kan publisere noe statistikk. Det er likevel klart at en slik kopling mellom produksjons- og utenrikshandelsstatistikken er såvidt interessant at under etableringen av en ny database for utenriksnandelen nå, må en ta hensyn til at dette er noe det vil arbeidet mer med senere. Antakeligvis vil dette arbeidet måtte vente på innføringen av den nye arbeidsnomenklaturen, HS, i 1987/88.

3.1.6.1 Forslag til recordutseende (ISTAT)

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
istat-nr	7-3	a
IS -tekst norsk	20	?
IS -tekst engelsk	20	?
IS tekst komplett	60	?
Tot ant. posisjoner	130	?
Ca. antall records		3000

Denne vil bli brukt til nomenklatureversikt samt via omkoding i CCCN-katalogen til teksting i tabeller.

3.1.7 NR-katalog

Nasjonalregnskapskontoret (10.kontor) benytter denne varefortegnelsen til utkjøring av oversikter over utenrikshandelen og til samkjøring med øvrige nasjonalregnskapstall.

Omkoding mellom CCCN og NR-katalogen foretas p.t. av 10.kontor mens det tidligere ble gjort ved 4.kontor. Om 4.kontor selv ønsker slike utkjøringer står forsåvidt åpent, men det har forekommet enkelte forspørsler på det.

3.1.7.1 Forslag til katalog(NR)

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
NR -nr	5	3
NR -tekst norsk	20	?
NR -tekst engelsk	20	?
NR -tekst komplett	60	?
Tot ant. posisjoner	130	?
Ca. antall records		2000

Også denne vil eventuelt kunne brukes til teksting i tabeller.

3.2 ANDRE KATALOGER

3.2.1 Tollsted

Landets ca 100 tollsteder og tollstasjoner er i Byråets tollstedsoppgaver gruppert på 85 "tollsteder". Det reduserte antallet framkommer på grunn av at en del små tollstasjoner ikke har egne tollstednummer, men blir ført under Kongsvinger. Her er også medtatt koder for Svalbard, fangstfeltet og kontinentalsokkelen.

3.2.1.1 Forslag til utseende på tollstedkatalog

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Tollsted-nr	2	a
Tollstednavn	20	a
Tolldistrikt-navn	20	a
Fylkesnavn	20	a
Tot ant. posisjoner	62	a
Ca antall records		55

Katalogen vil for det ene kunne brukes til å tekste tabeller der tollsteds-koden inngår med fullt navn på tollstedet. Videre kan en bruke katalogen til å gruppere data for de enkelte tollstedene til å gruppere dem inn i de enkelte tolldistriktene og fylker. Det er her antatt at det er tilstrekkelig å kun bruke fulle navn på tolldistriktene og fylkene, da det kun er snakk om tekstring i tabeller. En kan også bruke de fulle tekstene som variabelnavn.

Ved en endelig fastsetting av denne katalogen må en imidlertid vurdere om en trenger koder for disse under eventuelle videre tabelloppsett/beregniger.

3.2.2 Land

For innførselen brukes 2 landbegreper, hennoldsvi avsender- og opprinnelsesland. Utførselen fordeles etter bestemmelsesland. Landkodene er tresifret og er bygd opp slik at 1.siffer fra venstre angir verdensdelen. Ellers er

landene stort sett gruppert alfabetisk innen hver verdensdel.

3.2.2.1 Opprinnelsesland

Også kalt produksjonsland. For råvarer er dette det landet hvor varen er frembrakt, og for bearbeidede varer det land hvor varen har fått den form som den har ved innførselen. Ompakking, sortering og blanding blir som regel ikke regnet som bearbeiding.

3.2.2.2 Avsenderland

Det land som man av fraktdokumentet kan se er det første landet som varen er sendt fra under den samme handelstransaksjonen mellom kjøper (importør) og selger (eksportør). At varens selger er i et annet land enn avsenderlandet, er uten betydning. Det er derfor ikke landet hvor fakturautsteder er som har betydning for avsenderlandbegrepet, men avsenderlandet i transportdokumentet/fraktbrevet. Omlastning underveis endrer ikke forholdet

3.2.2.3 Bestemmelsesland

Det land som på utførselstidspunktet er det sist kjente landet varen er bestemt for, sendt direkte eller via et annet land uten mellomliknende handelstransaksjoner der. Omlastning undervei endrer ikke forholdet.

3.2.2.4 Forslag til landkatalog

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Land-kode	3	a
Land-navn norsk	20	a
Land-navn engelsk	20	a
Landgruppe I (Ex øk.)	1	a
Landgruppe I tekst	15	a
Landgr. II (ex. pol)	1	a
Landgr. II tekst	15	a
Landgruppe NM (???)	1	a
Landgruppe NN tekst	15	a
Tot ant. posisjoner	50-100	?
Ca. antall records		220

Ved siden av at denne katalogen via landkoden gir norsk og engelsk navn kan en her gruppere dem inn i et forsåvidt uendelig antall landgrupper, som gjerne kan overlappe hverandre. Landgruppe 1 kan feks inneholde kode for alle FN-land, gruppe 2 land i Norden, gruppe 3 ASEAN-land, gruppe 4 NATO-land, gruppe 5 en viss gruppe U-land etc etc. En kan gruppere etter enhver sammenstilling en ønsker seg; geografisk, økonomisk, politisk, militært, egne "håndplukkete" landgrupper osv

I eksemplet over er teksten (navnet) på landgruppen tatt inn i selve recorden. Det er mye mulig at den teknisk beste løsningen vil være å legge de inn som sidekataloger, enten separat eller i programmet.

3.2.3 Valutakode

Valutakoden registreres pr i dag for Norges Bank for utførselens del. Det kan imidlertid være interessant å fordele hele utenrikshandelen også for Byrået etter hvilken myntenhet det faktureres i, og den er tatt med her med tanke på en slik ny statistikk under utenrikshandelsstatistikken.

3.2.3.1 Forslag til katalog over valutakoder

Felt	Ant. posisjoner	Ant. Prior:
Valutakode	3	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		50

Valutakodene som benyttes til enhver tid fastsettes av Tollvesenet. I dag benyttes følgende valutakoder:

Kode for fakturert myntsort

Valutasort	Kode
Norske kroner	NOK
Svenske kroner	SEK
Danske kroner	DKK
Finske mark	FIM
Belgiske franc	BEF
Franske franc	FRF
Sveitsiske franc	CHF
Italienske lire	ITL
Nederlandkse gylde	MLG
Pund sterling	GBP
Tyske mark	DEM
Japanske Yen	JPY
US-dollar	USD
Andre valutaer	AVA

3.2.4 Transportkoder

Transportkoden brukes for å kunne utarbeide transportstatistikk, dvs utenrikshandelen fordelt etter transportmåte.

3.2.4.1 Forslag til katalog over transportkoder

Felt	Ant. posisjoner	Ant. Prior:
Transportkode	1-2	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		10

Pr idag benyttes følgende koder:

Transportkoder	
Transportmåte	kode
Norske skip	1
Utenlandske skip	2
Bil/jernbane på ferge	3
Jernbane	4
Bil (vegtransport)	5
Fly/helikopter	6
Fløting, slep	7
Post	8
Andre transportmidler	9

Transportstatistikken gis i dag kun i mengdetall.

3.2.5 Fortollingskode

Fortollingskoden, som beskriver type inn- eller utførsel, gjør det mulig å utarbeide oversikter over handelen via transittlager og frilager og dermed kan man også gi utenrikshandelen såvel etter generalhandel som spesialhandel (se der).

3.2.5.1 Forslag til katalog over fortollingskoder

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Fortollingskode	1	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		12

I dag benyttes følgende fortollingskoder for innførselen:

Tekst	kode
Fortolling	•
- fra transittlager	2
- fra frilager	4
- ordinær fortolling	8
Innlegg på transittlager	•
- norske varer	6
- ellers	1
Innlegg på frilager	•
- norske varer	9
- ellers	3

Ordinær fortolling vil si at varene fortolles med sikte på å frigjøre varene til forbruk i landet. Varer kan imidlertid også legges inn på frilager eller transittlager. Da får importøren henstand med betaling av toll og omsetningsavgift inntil varen angis til fortolling eller utførsel. Varer som legges inn på frilager, kan bearbeides og senere tas ut til fortolling eller utførsel. Varer til transittlager tar sikte på utsettelse med betaling av toll og avgifter til det er bestemt om varen skal til bruk her i landet eller utføres. Tollvesenet kan nytte kode 7 og 8 for internt bruk. Det vedrører ikke statistikken, men kan være aktuelt for varer som har vært innført til midlertidig bruk og som blir beholdt her i landet.

Ved overføring av varer mellom transittlagre, nyttes samme kode som ved innlegg av norske varer på transittlager (kode 6). Ved overføring av varer mellom frilagre, nyttes samme kode som ved innlegg av norske varer på frilager (kode 9).

For utførselen benyttes i dag følgende koder:

Tekst	kode
Fra transittlager	2
Fra frilager	4
Fra tollpakkhus/Tollager	5
Direkte transit	6
Mot refusjon av toll/særavgifter	7
Annet	9

Betegnelsen "Mot refusjon av toll og særavgifter" tar sikte på å gi importører mulighet for å få betalt tilbake eventuell betalt toll eller avgifter på importerte varer som blir utført igjen (drawback).

Tollpakkhus eller toll-lager brukes for varer som blir lagt inn på et lager ved ankomst til landet. Tollpakkhus er tollvesenets eget lager, mens tollager i dag stort sett er private lagre som redere, speditører og andre har for ufortollede varer. Det skal føres lagerregnskap for disse varene og de blir gitt "godsnummer" slik at de senere må "avskrives" mot en tolldeklarasjon.

3.2.6 Inn/ut gjelder

Kodene for innførsel/utførsel gjelder tar sikte på å maskinelt å kunne sortere ut hva vi ikke skal ha med i statistikken om utenrikshandelen. Pr. idag foregår maskinell sortering bare for utførselen. I prinsippet har man også mulighet for utkjøring av grupper over f.eks. reoperasjonshandelen, foredling for fremmed regning.

3.2.6.1 Forslag til katalog over inn/ut gjelder

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Inn/ut gjelder	1	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot. ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		15

Det benyttes en hel rekke koder her, nærmere beskrevet i Tollvesenets publikasjoner.

3.2.7 Tollnedsettelse

Visse varer kan innføres tollfritt eller mot redusert toll i henhold til årlige rundskriv. Dersom slik tollfritak skjer, merkes dette i denne rubrikken

3.2.7.1 Forslag til katalog over tollnedsettelseskoder

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Tollnedsettelsekode	1	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		15

Koden benyttes til å vise hjemmel for tollfrihet eller tollnedsettelse for varer som er belagt med toll.

3.2.8 Tollpreferanse

En rekke varer fra en del land kan innføres tollfritt eller med redusert toll i henhold til generelle avtaler om dette. Kodene som benyttes i dette feltet er pr i dag:

Det benyttes en hel rekke koder her, nærmere beskrevet i Tollvesenets publikasjoner.

3.2.7 Tollnedsettelse

Visse varer kan innføres tollfritt eller mot redusert toll i henhold til årlige rundskriv. Dersom slik tollfritak skjer, merkes dette i denne rubrikken

3.2.7.1 Forslag til katalog over tollnedsettelseskoder

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Tollnedsettelsekode	1	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		15

Koden benyttes til å vise hjemmel for tollfrihet eller tollnedsettelse for varer som er belagt med toll.

3.2.8 Tollpreferanse

En rekke varer fra en del land kan innføres tollfritt eller med redusert toll i henhold til generelle avtaler om dette. Kodene som benyttes i dette feltet er pr i dag:

3.2.8.1 Forslag til katalog over tollpreferanseskoder

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:
Tollpreferansekode	1	a
Tekst på norsk	20	a
Tekst på engelsk	20	a
Tot ant. posisjoner	41	a
Ca antall records		15

Spesielt lages det statistikk på import fra utviklingsland som er gitt preferansebehandling i form av tollfrihet på varer som det ellers er toll på. Kodene som er i bruk er:

Redusert toll/tollfrihet i henhold til:	Kode
EFTA-konvensjonen	E
Opprinnelsesreglene. Gjelder Danmark og Storbritannia	E
Handelsavtalen med Spania	S
Handelsavtalen med Fellesmarkedet (EF)	F
Generelle tollpreferanser for u-land (GSP)	G

3.3 BRUK AV KATALOGENE

Er det tilstrekkelig tekst om dette innimellom teksten foran ????

3.3.1 Registrering

3.3.2 Revisjon

3.3.3 Resultatuttak

4.0 PROGRAM- OG MASKINVALG

Etterhvert som en får en mer klar form på prosjektet samtidig som et generelt basenandteringsverktøy blir bestemt, kan en beskrive valg av maskin- og programvare nærmere. Punktene under poengterer enkelte viktige vurderinger som må bli foretatt på et tidspunkt.

Reidar Waaler + Bjørn Erik Ottesen

4.1 PROGRAMVALG

4.1.1 Ferdige standardprogrammer

4.1.2 Spesialprogrammering

4.2 MASKINVALG

4.2.1 De enkelte prosessene

4.2.1.1 Registrering

4.2.1.2 Revisjon

4.2.1.3 Datauttak

4.2.1.4 Analyse

4.2.2 Sentralmaskinen

4.2.3 Terminaler

4.2.4 Mikromaskiner

INNSAMLING OG TILRETTELEGGELSE AV DATA

Registrering av data til utenrikshandelstatistikkens filer foregår ved kontor 62. Det meste av datagrunnlaget er inn- og utførselsdeklarasjoner fra tollvesenet som i det alt vesentlige kommer til kontor 62 rett fra tollstedene. Data som ikke kommer fra tollvesenet, såsom eksporttall for råolje og naturgass, elektrisk strøm, Svalbard - handel, eksport og import av skip og månedsfortollingen (se kapitlet om datagrunnlaget), blir bearbeidd og tilrettelagt på fagkontoret og så sendt til kontor 62 for registrering. Om en senere også skulle få tall for direkte eksport og import fra/til kontinentalsokkelen vil sannsynligvis også disse bli hentet inn utenom tollvesenet. I antall records utgjør data direkte fra tollvesenet den alt overveiende del av massen (99 % ?).

Når vi her snakker om registrering mener vi det som blir lagt inn i filene for utenrikshandelstatistikken og som den bygger videre på i den generelle revisjon og resultatuttak. De data som blir hentet inn på annen måte enn direkte fra tollvesenet, har et grensesnitt mot tollvesenets data i det de blir tilrettelagt på samme måte for registrering. På revisjonssiden følger en imidlertid stort sett egne rutiner for disse.

Beskrivelse av hvordan dette blir revidert og tilrettelagt er dekket av kapitlet om datagrunnlaget. Deretter følger beskrivelse av hvordan en kan tenke seg registrering- og revisjonsrutinene lagt opp under et nytt opplegg.

DGA: Skrives mer utfyllende når manus fra waaler og H.Skaug kommer.

5.0 DATAGRUNNLAG OG BEARBEIDING

5.1.1 "Vanlig" inn- og utførsel

Statistikken over utenrikshandelen bygger på administrative oppgaver som tollvesenet innhenter med hjemmel i tollovens paragraf 32 og 40 og tollforskriftenes kap. 5. Ved innførsel og utførsel av varer mottar Byrået således kopi av innførsels- og utførselsdeklarasjonene. Disse fylles ut av hennoldsvis importører og eksportører og blir kontrollert av tollvesenet.

Oppgaver over import til og eksport fra Norge, men utenfor tollvesenets virkeområde, f.eks. direkte import til norsk kontinentalsøkkel, kjøp og salg av slip 100 br.tonn og over elektrisk strøm mm blir behandlet på forskjellige måter.

5.1.2 Eksport av råolje og naturgass

5.1.2.1 Beregningsregler

Råolje

Norskproduert olje som blir eksportert fra oljefeltene i Nordsjøen, blir registrert på grunnlag av månedlige mengdeoppgaver mottatt fra Oljedirektoratet. Den olje som går i rørledningene fra Ekofisk til Teesside og fra Murchison til Sullom Voe blir i sin helhet registrert som eksport til Storbritannia, selv om en del av den blir skipet videre til andre land som stabilisert råolje og våtgass etter bearbeiding i terminal. Verdien av oljeeksporten blir beregnet ved hjelp av blant annet normpriser fastsatt kvartalsvis av Olje- og energidepartementet. Disse blir korrigert for frakt- og terminalkostnader slik at en kommer fram til verdien fob feltet.

Naturgass

Mengden eksportert naturgass fra Ekofiskområdet til Emden og fra Friggområdet til St.Fergus blir også registrert på grunnlag av mengdeoppgaver fra Oljedirektoratet. Verdien av

denne blir foreløpig anslått på grunnlag av alment tilgjengelige data. Dette betyr at Byrået månedlig anslår gasspriser til dette bruk.

5.1.2.2 Særtrekk

Det ser ikke ut at Byrået i overskuelig framtid kan få data for eksport av råolje og naturgass fra norsk kontinentalsokkel på samme måte som data for annen eksport kommer inn, nemlig på eksportdeklarasjoner via tollvesenet.

Dette betyr at rutinen for innsamling og bearbeiding av data på dette området må foregå i en rutine delvis på siden av produksjonen av den øvrige statistikken over utenrikshandelen.

Av spesielle sider ved oljestatistikken kan spesielt nevnes de store verditall det her er snakk om. Dette betyr at en må legge større krav på nøyaktighet enn en må på revisjon av handel med andre enkeltvarer. En feil på noen få promille kan utgjøre flere hundre millioner kroner. Disse promillene representerer tall som bare få andre varenumre kan komme opp i totalt i løpet av ett år. Verdien av olje- og gasseksporten utgjør nå mer enn halvparten av all annen vareeksport.

Et annet karakteristika er behovet for en rekke alternative oppstillinger av tall. Det er relativt få inputs totalt i beregningene. Anslagsvis kanskje 500 totalt på ett år. Egentlig er oppstilling av tallene etter den definisjon norsk offisiell eksportstatistikk følger, bare en av flere tabeller. En annen etterspurt oppstilling er f.eks. landfordeling av skipningene av all norskeid råolje, altså selv om den passerer bearbeidingen i terminalene i andre land (se foran om definisjoner av eksportverdier). En tredje kan være sammenlikning med produksjonstall til prognosebruk ved at en slår sammen eksporterte mengder og direkte leveranser fra feltene. Og en kan tenke seg (og har erfaring for behov for) en rekke andre oppsetninger av volum-, pris- og verditall.

Til den løpende oppfølging av oljestatistikken trenger en altså et verktøy som på en enklest mulig måte kan levere tall etter samme mal som andre eksporttall leveres inn i den videre statistikkproduksjon. Dessuten må dette verktøyet være slik at en også kan lage oppstillinger og utføre beregninger på en rekke ulike måter etter behov.

5.1.2.3 Måter å bearbeide oljestatistikken på

Med de små datamengder en her opererer med, og med den variasjon av bearbeidingsregler en har, kan det synes som en mikromaskin med en fleksibel programvare (som finnes i 1000-tall for en billig penge) ville være et hensiktsmessig verkøy. Det er viktig at denne også opererer mot den maskinen som håndterer hovedbasen, slik at den output som kommer fra mikromaskinen kan legges over til denne etter en maskinell rutine. Denne rutinen kan antakeligvis utvikles uten store problemer på mikromaskinen.

En tenker her i første omgang på en standard programpakke med et enkelt baseprogram, VisiCalc/regneark og tekstbehandling som alle kan arbeide med hverandre og oppdatere hverandre.

Det er vel mulig at en vil ønske å bruke mikromaskiner som terminaler i hovedbasen uansett, nettopp på grunn av det store, billige og fleksible programtilbudet som finnes. Men en kan også komme til å ønske dette av hensyn til maskinkostnader. Har en kompliserte kjøringar med små datamasser, kan det godt være billigere å legge en bit av en fil (se senere) over på mikromaskinen for videre behandling der.

Det viktige her er imidlertid at det ser ut til at oljestatistikken i seg selv har behov for slik utstyr, og det vil derfor være viktig å lage et maskinelt og programmessig opplegg som gjør at mikromaskiner kan arbeide sammen med hovedmaskinen.

Arbeidet med å etablere en slik minibase for oljestatistikken kan gjøres uavhengig av utviklingen av hovedbasen ellers, med en fil fra mikromaskinen formattet lik detaljfilen i hovedbasen (se der) som grensesnitt.

5.1.3 Månedsfortelling

Pr i dag mottar Byrået oppgaver over import hver måned fra 11 bedrifter og hvert kvartal fra 1 bedrift.

Oppgavene leveres i form av tape, diskett og datalistr. Data på maskinlesbart medium konverteres direkte over i detaljfilen for revisjon. Data på papir blir kontrollert manuelt og påført ekspedisjons-, løpenummer og eventuelle andre opplysninger før de sendes til registrering.

5.1.4 Direkte import og eksport

Begrepet "direkte" om innførselen eller utførselen blir brukt om varetransaksjoner til/fra norske punkter som ligger utenfor Tollvesenet virkeområde. Dette virkeområde er stort sett begrenset til kystlinjen. Faste installasjoner på kontinentalsokkelen og Svalbard er 2 viktige punkter her.

5.1.4.1 Til og fra Kontinentalsokkelen

I forbindelse med oljevirkosomheten på kontinentalsokkelen blir det levert en god del varer direkte til faste installasjoner. Dette er varer som skal være med i offisiell norsk handelstatistikk. Da imidlertid tollvesenet ikke kontrollerer varehandel utenfor norsk kystlinje, får ikke Byrået inn oppgaver over denne handelen gjennom den vanlige fortollingen.

Forskjellige løsninger har vært søkt for å dekke dette området på annen måte, bla gjennom utsendelse av spesielle spørreskjemaer i henhold til statistikkloven. Dette ble desverre ikke blitt fulgt opp på en skikkelig måte ressursmessig. Ordningen ville gitt oppgaver over hvert enkelt vareparti etter gjeldende nomenklatur.

Også andre ordninger som ville gitt en noe grovere varespesifikasjon har vært prøvd, men ikke blitt godkjent. Pr 1985 ser det ut til at en til en viss grad vil få oppgaver over denne handelen via den datainnhenting som industristatistikkens feltutbyggingskjema er i ferd med å etablere.

Da denne ordningen ikke vil gi handelstatistikken den detaljeringsgrad som all annen handel er gitt, kan en ikke slå seg til ro med dette som en varig ordning.

Den beste løsning for handelsstatistikken ville antakeligvis være om tollvesenet ekspanderte sitt virkeområde fra kystlinjen til grensen på kontinentalsokkelen. Alternativt til dette må være et Byrået henter inn opplysninger med samme detaljeringsgrad som annen utenrikshandel. Dette siste ville antakeligvis kreve en del ressurser for å følge opp.

Varer til flytende installasjoner i Nordsjøen blir behandlet på lik linje som varer til skip. Se avsnittet om statistikkens omfang.

5.1.4.2 Til og fra Svalbard

Oppgaver over eksport fra og import til Svalbard gis av Store Norske Spitsbergen Kullkompani. De skal fylle ut vanlige tolldeklarasjoner snarest mulig etter hver hver lastankomst og sende direkte til Byrået. Dette er altså deklarasjoner som tollvesenet ikke kontrollerer.

I praksis har det vært problemer med å få dette til å fungere løpende, slik at hele eksporten og importen har blitt rapportert samtidig ved årets slutt, og tatt med på desember måned.

Eksporten består hovedsaklig av kull, mens importen dreier seg om utstyr, proviant m.v.

5.1.5 Direkte transit

Når en vare kommer fra utlandet til norsk havn og blir omlastet direkte i annen båt eller lagt midlertidig (1 til 2 uker) inn på lager, blir kun en forenklet oppgave utfylt for Tollvesenet. Denne inneholder langt færre opplysninger enn en vanlig tolldeklarasjon. Spesielt foregår det mye leveranser i direkte transit til installasjoner på kontinentalsokkelen.

Byrået har forsøkt å få Tollvesenet til å levere en kopi av disse forenklede oppgavene, men dette ble i sin tid stoppet. Bergen tollsted anslo at bare over dette tollstedet kom verdien av den direkte transitt til oljesektoren opp i rundt 500 millioner kroner i 1983. Denne innførselsformen vokser tydeligvis stadig i omfang også ved en rekke andre tollsteder. Den totale innførsel i direkte transitt ble i 1983 anslått til rundt 1 milliard kroner.

Pr idag registreres altså ikke dette i vår innførselsstatistikk, og eksisterer ikke som datamessig problem.

5.1.6 Skip

Inn- og utførsel av skip blir registrert etter spesielle rutiner etter oppgaver fra Handelsdepartementet. Tekst her av Anne Borgen når nun kommer tilbake.

5.1.7 Elektrisk strøm

Oppgaver over importen og eksporten av elektrisk strøm bygger på månedlige oppgaver fra Statskraftverkene. Dette rapporteres under ett til Byrået også for bruk i S.kontors elektrisitetsstatistikk.

Mengde og verdi for inn- og utførsel av elektrisitet er fordelt på de forskjellige vassdrag/tollsteder og land. Det foretas en oppsummering av tall både for kontraktskraft og tilfeldig kraft for hvert tollsted. Verdiene regnes om til norske kroner ut i fra kurser fra Norges Bank. Tallene føres så på skjemaer for registrering sammen med den øvrige massen.

I månedlige statistikken er det en tidsforskyvning på 1 måned fordi oppgavene kommer for sent til å kunne bli med i den vanlige månedsavslutningen (se avsnitt om frister). Således dekker f.eks. desember måned den rølle handelen i november. Da de endelige årstallene skal være riktig periodisert vil en ikke ha tall for handel med elektrisk strøm i foreløpige månedstallene for januar. De faktiske desembertallene blir korrigert inn under den endelige årsrevisjonen.

En tanke her er muligens å gå over til å anslå foreløpige månedstall tilsvarende som for oljestatistikken, dersom en får et bra revisjonsopplegg.

6.0 REGISTRERING AV DATA

Det har lenge vært et mål ved kontor 62 å redusere omfanget av den såkalte rene dataregistreringen. Hensikten er både å motvirke tendensen til alvorlige belastningsplager og å gjøre arbeidet noe mer variert, interessant og utviklende.

Den revisjon som har foregått i forbindelse med registreringen har hovedsaklig vært preparering av deklarasjonene før registrering, f.eks. å stryke varelinjer under en viss minstegrense. Innenfor et integrert maskinmessig opplegg, kan det være ønskelig med en viss revisjon også av absolutte feil som fremkommer ved test mot kataloger.

Dette betyr at de som tidligere har sittet med forhåndspreparering av skjemaene lærer seg dataregistrering på skjerm, mens de som har vært fulltid-operatører gjør seg kjent med de operasjoner som bare revisorene tidligere tok hånd om. Forskjellige konkrete detaljer om dette er gitt i notater av Helge Skaug av 12.11.1984 og 30.1.1985 Videre beskrivelse her venter på Helge Skaugs utkast til tekst.

6.1 REGISTRERING

Registreringen av data bør foregå på utstyr der en kan teste gyldighetskontroller mot det katalogsystemet som er beskrevet. Dersom registreringen foregår på annet utstyr enn det katalogsystemet er lagt på, må en sikre seg at det blir etablert mest mulig automatisk oppdateringsrutiner av filene på registreringsutstyret når det skjer endringer i katalogsystemet.

6.2 KONTROLLER UNDER REGISTRERING

Når en legger inn konr

6.3 SPLITT AV DATA

Etter at data er registrert føres til over til forskjellige brukere av detaljdata. De enkelte brukerne benytter hele

eller bare deler av alle de opplysningene skjemaene inneholder

6.3.1 Data til eksterne brukere

6.3.1.1 Toll- og Avgiftsdirektoratet

6.3.1.2 Norges Bank

6.3.1.3 Skattedirektoratet

6.3.2 Data til fagkontoret

De opplysningene på skjemaet som skal til videre bearbeiding for diverse statistikkproduksjon er beskrevet i omtalte detaljfil (mikrofil). Før en kan bruke disse dataene videre i tabeller, publikasjoner etc må de imidlertid revideres og oppdateres. Her har en en grei sjekk om de enkelte kodene finnes, gjennom test mot katalogsystemet. Selv om en kode finnes, kan den allikevel være feil som deskriptant (!!!!) på den aktuelle transaksjonen det gjelder. Dette betyr at en videre undersøkelse av varepartiene der en leter etter såkalte logiske feil må foretas. Dette er nærmere beskrevet i kapitlet om revisjon.

7.0 REVISJON AV DATA

Revisjonen består grovt sagt av henholdsvis såkalte logiske og absolutte feil. De absolutte (også kalt gyldighetskontroller) går på om en kode eksisterer, mens de logiske på om den koden som er brukt representerer en riktig beskrivelse av den variable selv om koden eksisterer.

Noe her kommer inn i notat av Helge Skaug av 30.1.1985
~~Waaler med hjelp av Stangeland, Helge Skaug og Ottosen ?~~

7.1 KONTROLLER

7.1.1 Absolutte feil (kataloger)

Ved å teste mot settet av kataloger nærmere beskrevet under kapitlet med samme navn, kan en finne om en kode rent faktisk eksisterer eller ikke. Dette gjøres i en viss utstrekning allerede under registreringen

7.1.2 Logiske feil (mot kataloger)

Den vurdering som de logiske feilene krever ønsker en i stort mulig grad skal kunne gjøres maskinelt. Dette har sine fordeler ved at forskjellige filer og kontrolloppsett kan omfatte store mengder tester, samtidig som de i stor utstrekning er uavhengige av personers løpende vare- og fortollingskunnskap generelt. Det negative ved de maskinelle kontrollene at de er i større eller mindre grad "firkantete" for at programmene skal forstå dem, og en skjærer dermed bort en del logikk som en ikke har forutsatt at opplegget dekker. Det virker ikke fornuftig å tro at de testene en lager 100 % kan dekke alle mulige feil, slik at en kan unngå også en viss grad av menneskelig, kunnskapsbasert vurdering av det.

De maskinelle kontrollene som blir laget skal således være et hjelpemiddel for revisorene, slik at en får minst mulig ressursbruk på et gitt kvalitetsnivå. Eller omvendt, at en får best mulig kvalitet ut av en gitt ressursbruk.

Slik systemet har fungert har hver enkelt revisor hatt en varekunnskap som skulle dekke logiske feil som skal dekke en

del kombinasjoner av variable som erfaringsmessig ikke kan være riktig. Noen av disse kombinasjoner av variable har blitt lagt inn i testprogrammene, slik at records med kombinasjon av slike kjennetegn har blitt lagt ut for kontroll automatisk. Denne sistnevnte rutinen er imidlertid ikke så brukervennlig at den har fått et omfang som gjør den dekkende for å finne denne typen feil. Den andre hovedtesten har vært å kjøre materialet gjennom et spesielt program for kontroll av om prisene virker rimelige i forhold til tidligere handel på samme varenummer.

7.1.2.1 Oppsamling av kunnskap på en katalog

Visse feil som av ulike årsaker framkommer gjør revisorene oppmerksomme, slik at de vil reagere når de gjentar seg. For å samle opp denne erfaringen, som kan bli ganske omfattende etterhvert, kan en knytte sammenhengen mellom slike variable i en katalog med "ikke-opplysninger". Dersom en f.eks. erfarer at en importør registrerer sin bananimport fra Forbundsrepublikken Tyskland, kan en legge inn på varenummerkatalogen CCCN/HS momsnummeret på denne på varenummeret for bananer slik at neste parti med bananer til denne importøren vil falle ut uansett hvor de er oppført at de kommer fra. Eller en kan legge inn landkoden for Tyskland på varenummer for bananer, slik at all bananimport fra dette landet vil falle ut for kontroll.

Slike "ikke-kjennetegn" kan en selvsagt knytte til enhver av katalogene, men under nåværende revisjon er det spesielt andre variable knyttet til varenummeret som har vært aktuelt.

7.1.2.2 Priskontroll

Det eksisterende program for kontroll av priser på hvert parti legger til grunn et erfaringsmateriale for de foregående 12 måneders handel. osv osv-...

Aurbakkens formel.

7.1.2.3 Andre ?

Transportkode x vekt ??

Varenummer x land x verdi totalt/max antall partier/max vekt etc ??

Dublettkontroll. Ekspedisjon x løpenummer x varenummer ???

Er det mulig å lage en kontroll som kan føre til at et parti med f.eks nye LADA'er fra Vest-Tyskland skal bli oppdaget ?

Flere ??? ?????????

7.2 HJELPEMIDLER UNDER REVISJON

7.2.1 Samarbeid med Tollvesenet

7.2.2 Ajourhold av feil-kataloger

7.2.3 Kontakt med eksportører og importører

7.2.4 Interne kontakter

7.3 TILBAKEGÅENDE RETTELSE

Oppdatere både mikro og makrobasen.

7.4 RETTEMÅTE

7.4.1 On-line rettelser

7.4.2 Batch-rettelser

BRUK AV DATA

Grensesnittet mellom det vi har sett på nå om registrering og revisjon og bruken av data er detaljfilen beskrevet senere. Denne inneholder de kjennetegn en ønsker å trekke ut fra tolldeklarasjonen for å lage statistikk. Dette betyr at alle disse kjennetegn må kontrolleres og revideres.

Den videre bruk av disse data, vil måtte innebære former for aggregering. Denne delen av heftet beskriver forslag til hvordan dette kan ordnes.

Et hovedproblem er hvordan en skal unngå å gi informasjonen som av ulike årsaker ikke skal publiseres. Problematikken rundt undertrykking av data er derfor giit et eget hovedkapittel.

Resultatuttak foretas i form av publikasjoner og tabeller, skjerm, tape/diskett og overføring til annen maskin. Uttak kan foretas til egen intern bruk der en ikke trenger å undertrykke data, til helt åpen bruk der dette må være gjort.

Vi har forsøkt her å blant annet beskrive de eksisterende uttak... bla bla-

OGA: Her må du skrive mere!og bedre!!

8.0 DATASTRUKTUR OG SKJERMBILDER/RAPPORTER

8E0 Ottesen skrive/jobbe

8.1 DATADOKUMENTASJON

8.2 VALG AV STANDARDER (SKJERMBILDER, RAPPORTER).

8.3 FILORGANISERING

8.3.1 Mikrodata

8.3.1.1 Forslag til detaljfil

Felt x	Rubrnr.på dekl		Antall pos	Nåv.detfil	
	Innf	Utf		Innf	Utf
Inn-ut	Ved regist		1	x	x
Fortollingsmåned	0x	29	4	ny	ny
Ekspedisjonsnummer	0x	0x	3	x	x
Løpenummer	0x	0x	5	x	x
Varenummer	32	26	7-8	x	x
O/B-landnummer	31	13	3	x	x
Avsenderland	30	-	3	x	-
Tollstednr	9	10	2	x	x
Transportkode	10x	3	1-2	x	x
Momsnummer	5	5	8	x	x
Inn/ut gjelder	14	12	1	x	x
Tollnedsettelse	33	-	1	x	-
Tollpreferanse(GSP)	34	-	1	x	-
Fortollingskode	11	-	1	x	-
Valutakode	3	17	3	ny	ny
Mengde 1	36	27	11	x	x
Mengde 2	37	-	11	x	x
Verdi	38	28	11	x	x
Tollbeløp	40	-	8	x	-
Samlet bruttovekt	29	25	11	ny	ny
Evt.andre kj.tegn			?	x	x
Havnekassee	45	-	utgår	x	x
Max antall pos.	104	77			-
Antall felter	20	15			-
Ca antall records	innførsel: 200.000		utfør: 50.000		

Det er bare feltet "fortollingsmåned" som ikke allerede blir registrert ved Man.DB. De andre nye feltene dreier seg en annen splitt av data fra man.DB til fagkontoret enn det som er idag.

Feltangivelse med 'x' betyr at opplysningen ikke er gitt et eksplisitt feltnummer i tolldeklarasjonen. Tallet foran angir hvilken rubrikk det er en del av. 10x betyr således at feltet er en del av rubrikk nr 10. Feltet 0 (null) er det feltet på deklarasjonen der Tollvesenet stempler ekspedisjons- og løpenummer, fortollingsdato m.v. Dette feltet (øverst til høyre på deklarasjonene) har ikke noe spesifikt rubriknummer, og er her angitt som felt nr. 0.

Alle feltene i mikrofilen må nødvendigvis revideres for å kunne brukes. Under "evt. andre kjennetegn" inngår slike som blir gitt av Byrået under behandlingen, feks. pakkenummer. Antall posisjoner og felter er angitt eksklusiv slike kjennetegn.

Det må, innenfor visse grenser, være mulig å endre utseende på detaljfilen.

8.3.1.2 Felter som ikke skal være med i detaljfilen

Felt	Rubr. på innfd.	På utfd.
Selger/Kjøper navn	1	2
Fakturanummer/dato	2	4-4x
Fakturabeløp	3	17x
Utførselssted	-	3x
Lossested	-	3x
Bestemmelsessted	-	3x
Imp/Eksp navn og adr	4	1
Kontonr/kontrollsiff	6	6-7
Retterubrikker	7-46-52-55-57	-
Imp/Eksp. telfon	8	1x-37
Godsnummer	10	3
Innførselsrestr.	12	-
Konossementnummer	13	9
Referansenummer	-	14
Avhengighet selg/kjøp	15	-
Betalingsvilkår	16	18
Lev.vilkår(cif,fob ..)	19	16
Omregningskurs	20	-
Lisensnummer	-	20
Skal varene betales ?	-	21
EFTA/EF oppr.bevis	-	22
Kontantrabatt	21	-
Fraktkostnader	22	-
Forsikringspremie	23	-
Provisjon/Royalty	24	-
Andre kostnader	25	-
Samlet fakturaverdi	26	19
Merke og nummer	27	23
Antall kolli m.v.	28	24
Kvitteringsrubrikk	-	29
Attest fra tollvesenet	-	38
Trafikkavgift	39	-
Merknader	41	-
Sum verdi	42	-
Sum toll	43	-
Sum toll og avgifter	44	-
Havnekasse	45	-
Avgift/kode	47-49-53	-
Grunnlag for moms	48	-
Antall posisjoner	50	-
Antall vedlegg	51	-
Dato,stempel m.v.	54	-
Moms totalt	56	-
Totalsum	58	-

8.3.2 Makrodata

Variabelfeltene i supermakroen vil følge av utseende på detaljfilen. Denne aggregerer på samtlige felter i recorden.

8.3.2.1 Hovedfil - Supermakro

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:	Ant.Rec 1984
Inn-ut	1	a	2
Fortollingsår	2	a	2
Varenummer	7-8	a	ca. 9.000
O/B-land	3	a	ca. 45.000
Tollstednummer	2	b	ca. 135.000
Transportkode	1-2	b	ca. 190.000
Tollpreferanse(GSP)	1	c	ca. 260.000
Valutakode	3	c	ca. 260.000
Tollnedsettelse	1	c	ca. 270.000
Fortollingskode	1	c	ca. 270.000
Inn/ut gjelder	1	c	ca. 290.000
Avsenderland	3	c	ca. 290.000
Momsnummer	8	c	ca. 490.000
Mengde 1 - januar	12	' a	
Mengde 2 - januar	12	' 56 a	
Verdi - januar	12	' pos. a	
Tollbeløp - januar	10	' c	
Bruttovekt - januar	10	' c	
x...	De andre månedene	...	
Mengde 1 - desember	12	' a	
Mengde 2 - desember	12	' 56 a	
Verdi - desember	12	' pos. a	
Tollbeløp - desember	10	' c	
Bruttovekt - desember	10	' c	
Mengde 1 - Året	12	' a	
Mengde 2 - Året	12	' 56 a	
Verdi - Året	12	' pos. a	
Tollbeløp - Året	10	' c	
Bruttovekt - Året	10	' c	

Ca. antall pos.	762	-	
Antall variabelfelter	13	-	
Antall data-felter	65	-	
Tot.felter	78		
Antall records totalt 1984			3.634.239
Antall varepartier. 1984			3.400.000
=====			

Denne filen er aggregert på alle variable det kan kjøres statistikk på ut fra detaljfilen. Antatt prioritet viser noe til behovet om å kjøre tabeller på grunnlag av dataene. Det kan således være aktuelt ut fra denne igjen å lage aggregater med færre variable.

Det trenges da et generelt aggregeringsprogram for å lage nye aggregerte filer ut fra enhver sammensetning av variable. Filen over kan således lagres på en tape, mens de ulike aggregater ofte kan lagres på disk, avhengig av bruk. Under slik aggregering vil det også være nyttig å matche mot kataloger, for å gi identifikasjon etter andre nomenklaturer og for å gi tekster av forskjellige slag (på land, varenummer, tollsted etc). For eksempel vil opplysningstjenesten åpenbart ha nytte av å ha en slik type aggregat on-line for umiddelbart å kunne gi svar på forespørsler.

Søkes index-sekvensiellt. Når en har søkt fram en record (f.eks. på aggregatet varenummer x land) har en samtidig hele tidserien over ett år fordelt på måneder. Tabellprogrammet (enten tabellen er på skjerm eller papir) kan slå sammen til kvartaler, forskjellige hittil-i-år-tall m.v. Hittil-i-år tall trenger en således ikke å lagre på filene, med mulig unntak av sum på hele året.

Fra denne filen skal absolutt samtlige kjøringene kunne kjøres. Selv om den fysiske organiseringen rent faktisk blir på forskjellige filer.

Bruttovekten må eventuelt maskinelt grupperes på de enkelte varenumre, f.eks. ved å fordele differansen mellom brutto og nettovekten (summen av vektene på de enkelte skjemaer) på de enkelte poster (varenumre) etter deres relative andel av nettovektene på skjemaet (samme ekspedisjon og løpenummer).

Er følgende felter egentlig nødvendige i makrofilen?

Momsnummeret
Inn/ut gjelder
,pi /Inn-ut gjelder/
??

8.3.2.2 Tabellfiler

Land og vare bla i ulike varianter. Her kommer testresultater fra BED om antall records i ulike aggregater.

8.3.2.3 Varenummer x land - fil

Felt	Ant.posisjoner	Ant.Prior:	Ant.Rec 1984
Inn-ut	1	a	2
Fortollingsår	2	a	2
Varenummer	7-8	a	ca. 9.000
O/B-land-nummer	3	a	ca. 45.000
SITC-varenummer	5	a	45.000
CCCN-tekst	20	a	45.000
SITC-tekst	20	a	45.000
Landnavn	20	a	45.000
Mengde 1 - januar	12 ' 1	a	
Mengde 2 - januar	12 ' 56	a	
Verdi - januar	12 ' pos.	a	
Tollbeløp - januar	10 ' 1	c	
Bruttovekt - januar	10 ' 1	c	
x...	De andre månedene	...	
Mengde 1 - desember	12 ' 1	a	
Mengde 2 - desember	12 ' 56	a	
Verdi - desember	12 ' pos.	a	
Tollbeløp - desember	10 ' 1	c	
Bruttovekt - desember	10 ' 1	c	
Mengde 1 - Året	12 ' 1	a	
Mengde 2 - Året	12 ' 56	a	
Verdi - Året	12 ' pos.	a	
Tollbeløp - Året	10 ' 1	c	
Bruttovekt - Året	10 ' 1	c	
Ca. antall pos.	762	-	
Antall variabelfelter	4	-	
Antall tesktfelter	4	-	
Antall data-felter	65	-	
Tot.felter	69		

Det er viktig at en har et generelt aggregeringsprogram som (ut fra supermakroen) kan aggregere videre på alle de variable denne inneholder. Dette gjør at selve supermakroen kan ligge på tape, mens en kan legge de aktuelle aggregater av denne på disk (on-line). Filen over er nevnt fordi det er antakeligvis den aller mest aktuelle aggregatet når det gjelder on-line behov. Ved å legge 2 indeksfiler på siden av denne kan en gi varenummerxland og land x varenummer og dekke mesteparten av uttaksbehovet.

Tekstfeltene er heftet på ved match mot katalogene, slik at de kan tas direkte ut ved oppslag. Dette øker ikke antall records men utvider størrelsen på hver enkelt av dem.

Årstallet er med for å kunne lage tidsserier som går over flere årganger. I forbindelse med problemer med tidsserier og overganger mellom årganger av nomenklaturene se i kapitlet om kataloger om dette.

8.3.3 Katalogtilpasning

9.0 UNDERTRYKKING AV DATA

Det er normalt ønskelig med en størst mulig fleksibilitet, brukervennlighet og tilgjengelighet på data i basen. Statistikken som blir laget ut fra basen må gi en viss detaljrikdom for å kunne være til best mulig nytte også på bedriftsnivå.

~~Dette kan i visse tilfelle stå i konflikt med de krav Byrået har fra enkelte importører og eksportører om ikke å publisere enkelte tall de mener kan skade deres interesser. Det er hjemmel i statistikkloven for å kunne kreve dette av Byrået. Dette må vi ta hensyn til når de kan vise til at de står for hele eller en vesentlig del av importen/eksporten. Dette fører til at enkelte tall må merkes fortrolig.~~

Dessuten er det slik at vi ikke kan publisere tall for enkelte militære varer. Disse tallene må, dersom de framkommer, graderes etter Sikkerhetsinstruksen. Rutinen har vært at de varenumre dette gjelder blir kodet om på et tidlig stadium i rutinen slik at graderingsverdige summer ikke oppstår. I den eksisterende rutinen har det vært en rekke manuelle inngrep for å sikre en betryggende behandling av fortrolige tall.

Det kan være ønskelig å få et system som automatiserer behandlingen av fortrolige tall på ulike konfidensialitetsnivåer. Derfor bør en skala av undertrykkingsmuligheter ta omsyn til dette. En ønsker ikke å undertrykke mer det som er nødvendig.

9.1 KRITERIER FOR UNDERTRYKKING

Foreløpig utkast av Leif Skaug. Skrivefeil pr dato ikke rettet. Det er ønskelig å spesifisere varer i utenrikshandelen på de mest detaljerte nivåer av de internasjonale standarder for varegruppering (CCCN, senere HS, SITC, CTSE). I mange tilfelle vil næringslivet, Byrået, departementer / direktorater ha behov for varespesifikasjoner utover det laveste nivå i standardene. Bedriftenes behov for data, Byråets integrerte statistikkbehov, TADs behov for tolladministrative oppdelinger, for GATT-bindinger mm gjør at internasjonale vareoppdelinger må bli ytterligere spesifisert for å møte slike nasjonale interesser. Tolloven og statistikkloven setter begge grenser for hvor detaljerte data som kan bli publisert, sistnevnte f.eks. at data som kan fryktes å være til skade for den enkelte bedrift ikke kan offentliggjøres.

I Byråets statistikkinformasjon må vi derfor som hovedretningslinje ha at data ikke må synes så detaljert at import-/eksportopplysninger om den enkelte bedrift kommer fram. Databasen må således inneholde sperrer hvor enkelte uttak med sikte på muntlig eller skriftlig / trykt informasjon. Hvilke detaljer begrensningene må gjelde for er basert på en kontrakt mellom Byrådet og importører og/eller eksportører, for det meste på initiativ fra bedriftssiden - men også ved at Byrådet sjøl vurderer spørsmålet og avklarer det med bedriften.

Den enkelte varelinje på tollangivelsen, vareparti eller sending tillagt ett eller flere kjennemerker er bare tilgjengelig for Byrådet og TAD for revisjonsformål (samt for Norges Bank og Skattedirektoratet).

Forøvrig må en en for de aggregerte dataa utgangspunkt i sentrale kjennemerker i de standarder som er i bruk på nasjonalt nivå.

Den undertrykking som år i dag er i bruk er:

- Verken mengde eller verdi gis
- Bare mangetall gis
- Bare verditall gis
- Landfordeling kun på verditall
- Landfordeling kun på mengdetall
- Mengde og eller verdi på utvalgte land

Nødvendigheten av undertrykking avhenger av hvilke detaljoppdelinger en har, dvs fra 7(8) siffrert varenummer til grovere aggregeringsnivåer (CCCN/HS) og på andre standarder som i praksis vil gi grovere nivåer enn arbeidsnomenklaturen. Statistikkloven blir ved publisering av utenrikshandelsdata prkaltsert slik at tallene undertrykkes dersom bedriften eller Byrådet nar tatt problemet opp og at færre enn tre importører/eksportører hvorav ingen dominerer med en andel på ca 90 %, står for handelen. Denne regel lar seg vanskelig følge fra måned til måned og/eller fordelt etter land.

Allerede ved vurderingen av varespesifikasjonene som inntas i tolltariffen er det nyttig å kjenne til de forhold som kan begrense offentliggjøringen av statistikk og eventuellt sløffe spsifikasjoner dersom ikke bestemte omsyn (tolloppdeling, GATT-binding, indeksberegninger, standradkrav m.v.) nødvendigjør at en vare blir spesifisert.

Statistikk for en detaljert vareoppdeling bør helst kunne publiseres minst med total verdi uten landfordeling selv om opplysningene er begrenset i henhold til reglene. Dette er likevel ikke alltid mulig. Det intreffer at ingen opplysninge kan gis.

Også når landfordelte tall kan gis, men bare i enten mengde eller verdi, bør verditall foretrekkes. Det samme gjelder for grovere nivåer i alle standarder.

Omsynet til transportstatistikken og statistikkenes omfang etter transportmiddel gjør det imidlertid nødvendig at også mengdetall (vekter) oppbevares i systemt slik at de kan nyttes for statistikk på varestrømmer (også i kombinasjon med verditall). For aggregeringsformål av denne type og til høyere nivåer av de forskjellige standarder settes derfor tilleggsvilkår for mulig offentliggjøring - f.eks. et minsteantall varenummer under hvert nivå når et varenummer pålagt begrensninger er involvert.

9.2 ANDRE LANDS LØSNINGER

I andre land er det ulik tradisjon og praksis i hvilken grad de undertrykker opplysninger i sine handelsstatistikker. Men problematikken er i stor utstrekning felles. Små land har som regel et større behov for undertrykking av data enn store land, noe avhengig av utviklingsnivå og bredde i samhandelen med andre land.

Vi har undersøkt hvordan enkelte land har forholdt seg til disse problemene.

9.2.1 Statistiska Centralbyrån

Tlf med Sven Erik Casselmark den 4. februar 1985

SCB har etablert en database for utenrikshandel i 1982-83. I basen ligger henholdsvis TN x land og SITC(3) x land sortert som nevnt. På TN blankes datafeltene fullstendig dersom et eller annet skal undertrykkes, dvs både landfordeling, mengde og verdi, selv om de formelt bare trenger å undertrykke f.eks. en av delene. Dette medfører at sumtallene blir feil. På SITC(3) gis alle opplysninger, da de definerer dette som fullt offentlig. Begge disse ligger on-line i basesystemet.

Publikasjoner og tabeller ellers kjører Sverige ikke fra basen, men fra egne filer. Der sørger en katalog i tilknytning til programmet for en mer spesifisert undertrykking, tilsvarende hos oss (f.eks. ikke landfordeling, bare verdi etc, etc).

Svenskene har ikke funnet noen bra måte å undertrykke konfidensielle data på, mente Casselmark. I basen er det kun to filer og de kan kun brukes med en sorterting hver for seg. Dette utelukker en kombinasjon av andre variable, noe som redder noe av sikkerheten, men samtidig tar det bort ønsket fleksibilitet.

9.2.2 Danmarks statistikk

Telefon med Robert Fuglsang den 5. februar 1985

Danskene kan, slik deres system er i dag, undertrykke opplysninger på 2 måter: Landfordelingen på et varenummer kan undertrykkes eller alle opplysninger under varenummeret kan undertrykkes.

Danskene har foreløpig ikke en on-line database.

På 2 siffer SITC er alt tilgjengelig.+

9.2.3 Fellesmarkedet (EF)

EF's utenriksnæringsstatistikk undertrykker data på samme måte som hvert enkelt land undertrykker egen statistikk. Dette gjør de enkelte land på 3 forskjellige måter. Nedenfor er disse nevnt rangert etter konfidensialitet.

9.2.3.1 Undertrykt landfordeling

Fordelingen av en vare på land kan utelates helt eller delvis. Noen koder slike land om til ett landnummer (977), mens andre utelater en slik "samlet" sum på konfidensielle land. I begge tilfellene gis riktig total på varenummeret. EF selv undertrykker hele landfordelingen på slike varenumre.

9.2.3.2 Helt eller delvis skjulte varenumre

Denne undertrykkingen består i å skjule et varenummer som selvstendig posisjon.

Noen land regrupperer de konfidensielle varenumrene sammen på ulike andre varenumre. Denne metoden har den fordel at en kan gruppere disse slik at aggregater f.eks. på 2 og 4 siffer kan blir korrekte.

~~Andre land samler alle slik konfidensielle varer i en posisjon. Da konfidensielle varer sprer seg over hele varespekteret i større eller mindre grad, innebærer dette at aggregater utenom den globale blir gale.~~

9.2.3.3 Ikke innsamlede data

I noen land tas ikke visse deler av utenrikshandelen med i statistikken av konfidensialitetshensyn. I disse tilfellene BEREGNES verdiene til bruk i de respektive utenriksregnskap og handelsstatistikker.

9.3 BEHOV FOR KONFIDENSIELLE DATA

Skal de konfidensielle data brukes til noe ?

9.3.1 Interne behov i SSB

Andre statistikkområder, f.eks. Nasjonalregnskapet. Revisjon. TAD? Mere ?

9.3.2 Eksterne brukere

Skattedirektoratet. Norges Bank. Flere?

9.4 LØSNINGSSKISSER

9.4.1 Undertrykking på varenummernivå og under

9.4.1.1 Undertrykking av disaggregater av varenumre

f.eks. varenummer x land

Undertrykke disaggregatet i printoperasjonen

f.eks ta bort landfordelingen

Omkode den disaggregerte variabelen

f.eks kode land som skal undertrykkes til ett landnummer (xxx)

9.4.1.2 Fjerne mengde og/eller verdi

9.4.1.3 Omkode varenummeret

9.4.1.4 Total utelatelse av varen

9.4.2 Undertrykking av aggregater av varenummer

9.4.2.1 Omkoding og blanking i makrofiler

9.4.2.2 Maskinell undertrykking av aggregater med få inputs

Her er det tenkt at tabellprogrammene skal undertrykke i printoperasjonen når det lager aggregater. Dersom det under aggregeringen er minst ett varenummer som skal ha en eller annen form for konfidensiell behandling (finnes gjennom match mot varenummerkatalogen), kan aggregatet undertrykkes på samme måte som det mest konfidensielle varenummeret blir.

Dersom et visst antall varenumre inngår i aggregatet (f.eks. flere enn 5) kan aggregatet publiseres fullt ut.

Metoden er helt ut maskinell, og når den først er laget vil den kunne fungere uten manuelle inngrep. Den fordrer at aggregatet er fra varenummernivå pga sammenkoplingen mot varenummerkatalogen. Programmene bør være slik at ethvert aggregat som lages ferdig, enten det er i form av en utskrevet tabell, et skjermbilde eller en aggregert fil (f.eks. til opplysningstjenesten) undertrykkes.

En ulempe ved systemet kan være at det kreves en spesiell tilpasning av tabellprogrammet i printoperasjonen. Dette medfører at standardiserte tabellprogram noe vanskeligere kan brukes på utenrikshandelens data dersom en skal unngå at konfidensielle tall kommer fram.

9.4.3 Umuligjøre kombinasjon av kjennetegn

9.4.3.1 Samspill med filstrukturen

9.4.3.2 Omkode kjennetegn

9.4.4 Questions left in suspense

Varenummer x tollsted x land. Skal det være mulig å gi statistikk på dette ?? Dersom nei: bør en bare ta bort muligheten for det, ved å redusere antall variable i makrofilene ? Mere????

9.5 VEDLIKEHOLD AV UNDERTRYKKINGSKRITERIENE

Varenummerkatalogen bør være nok!!!

10.0 RESULTATUTTAK

En har behov for en rekke typer resultatuttak på en rekke forskjellige media.

Skrives fortsettelse av Leif Skaug, Hans Kristian Østereng (OGA), Bjørn Erik Ottesen.

10.1 UTIAKSMÅTER

10.1.1 On-line behov

10.1.2 Batch-kjøringer

10.1.3 Oppringningsbase

10.1.4 Tape/diskett etc

10.1.5 Printer

10.1.6 Mikromaskin

10.2 LØPENDE STATISTIKKPRODUKSJON

10.2.1 Tabellkjøringer

10.2.2 Publikasjoner

Her vil de enkelte publikasjonenes innhold bli listet opp. En del materiale foreligger men er ikke redigert inn enda.

Videre arbeide vil innebære skisser for hvordan en kan lage fleksible løsninger der en kan få trykkeklare tabeller.

10.2.2.1 NOS Utenrikshandel. Hefte I

Tabeller i 1983-utgaven:

Innførsel og utførsel totalt og "tradisjonelle" 1977-1983	Total
Inn- og utførsel etter varenummer (kap og pos) 1983	CCCN(4)
Inn- og utførsel etter varenummer og land 1983	CCCN(7)/land
Samhandelen med de enkelte land 1983	Land/CCCN(7)
Opplysninger om endringer i varefortegnelsen 1982 til 1983	
Råolje og NGL levert fra "norske" terminaler i GB 79-83	Spesialtab

10.2.2.2 NOS Utenrikshandel. Hefte II

Figurer i 1983-utgaven:

Inn- og utførselsverdi av varer 77-83	Histogram	Total
Inn- og utf.verdi på varegrupper 82-83	Histogram	SITC(1)
Endring i inn- og utf.verdi viktige varer	Histogram	Utvalgte gr.
Volumindekser for inn- og utf.	Kurve	Indeks
Prisindekser for uinn- og utf og TOT	Kurve	Indeks
Varebyttet med viktigste land	Histogram	Land
Samhandelen med viktigste land og v.del	Histogram	Land/landgr.

Mulige andre tabeller senere ???

Tabeller i 1983-utgaven:

Driftsregnskapet 1981-83	Spes.
Inn- og utf.verdi tot + "trad" kvartal	Totalt
Innf. av viktige varer	SITC(1-3)
Reperasjonshandelen	Spesial
Volum og prisindekser for inn- og utf. + TOT	Indeks
Innførselindekser. Verdi-, pris- og volum. SITC(1-3)	Indeks
Utførselindekser. Verdi-, pris og volum. SITC(1-3)	Indeks
Samhandelen med de viktigste land + Verdendeler	Land
Utenrikshandelen etter landområder. Økonomisk inndeling	Øk.landgr.
Innførselsoverskott etter landområder. Øk. inndeling	Øk.landgr.
Inn- og utførsel etter vareslag. Verditall	SITC(2)
Inn- og utf. etter vareslag. Mengde og verdi	SITC(5)
Inn- og utførsel etter vareslag og land/landgrupper	SITC(2)/land
Inn- og utf. etter vareslag og viktige land	SITC(3)/land
Samhandelen med land og øk. og geograf. landgrupper	Land/landgr.

Samhandelen med land etter vareslag	Land/SITC(3)
Inn- og utførsel etter tolldistrikt	Tollsted
Inn- og utf. etter tollsteder og hovedgrupper	Tollst/SITC(1-2)
Innførsel etter vareslag og transportmåte	CTSE(2)/trspkod
Utførsel etter vareslag og transportmåte	CTSE(2)/trspkod
Innførsel til konsum, innv. og vareinnsats(KIV)	SITC(1-2)/KIV
Inn- og utf. av skip etter land	CCCN(7)/land
Statistisk landliste på norsk og engelsk	Spesial
Råolje og NGL levert fra "norske" terminaler i GB 79-83	Spesialtab

Mulige andre tabeller senere?

10.2.2.3 Månedshefte for Utenrikshandel

Tabeller i hefte for November 1984	Inn- og utf. Månedlig	1982-1984 total
Inn- og utf. av skip. Månedlig 1982-84		CCCN(7)
Inn- og utf. av plattformer Månedlig 1982-1984		CCCN(7)
Utførsel av råolje og naturgass. Månedlig 1982-84		CCCN(7)
Kvartals pris- og volumindekser 1982-1984 inn-ut-trad		Total
Innførsel. Kvartalsindekser. Verdi-, pris-, volum		Indeks/SITC1-3
Utførsel . Kvartalsindekser. Verdi-, pris-, volum		Indeks/SITC1-3
Inn- og utf. Vareslag. November og Januar-November		SITC(1-2)
Innf. og utf.. Vareslag. Januar-November 1983 og 1984		SITC(3)
Innf. og utf. Vareslag. November og jan-Nov 1984		SITC(5)
Innf. og utf. Vareslag. November og jan-nov 1984		CCCN(7)
Samhandelen med land. Inn-ut. Nov og jan-nov 1984		Land/gogr.lgr
Samh. med viktige land og landgr.på vare. jan-nov 84		SITC(2)/land
Utførsel av "viktige varer" på land. Nov + jan-nov 1984		SITC(5)/land
Inn- og utf. av skip over 100 t fordelt på land		CCCN(7)/land
Mulige andre tabeller senere?		

10.2.2.4 Varefortegnelse for månedsstatistikken

Norsk "Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen"
CCCN(7) med tekster og angivelse av SITC(5) kode

Engelsk "Commodity list edition in English of Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen " CCCN(7) med tekster og angivelse av SITC(5) kode. Lik ovennevnte, men på engelsk.

10.2.2.5 Generelle Byråpublikasjoner

Statistisk Årbok

Tabeller levert Statistisk Årbok 1984:

Innførsel og utførsel totalt og "tradisjonelle" 1977-1983	Total
Utførsel av råolje og naturgass 77-83 + kvart.tall 82-83	CCCN(7)
Innførsel av viktige varer 1982 og 1983	SITC(2)
Utførsel av viktige varer 1982 og 1983	SITC(2)
Indekser basis 1980, 1982 og 1983 + samlegrupper	SITC(1)
Inn- og utførselsverdi etter land + landgrupper	Total/land
Inn- og utførselsverdi etter land og varegrupper	SITC(2)/land
Innførsel til konsum, investering og vareinnsats (KIV)	SITC(1)/KIV

Mulige tabeller senere?:::

Historisk Statistikk

Statistisk Månedshefte

Flere ??

Nordisk Statistisk Årbok

Internasjonale publikasjoner

10.2.2.6 Pressemeldinger

Aktuell statistikk

Eksisterende pressemeldinger

Foreløpige månedstall for Utenrikshandelen

Innførsel og utførsel etter KIV-gruppe

Innførsel og utførsel etter transportmåte

Statistisk Ukehefte

Eksisterende tabeller/tekster:

Samhandelen med land og landområder

Utenrikshandelen med varer. Viktige SITC-grupper (2-3 siffer)

10.2.3 Internasjonale organisasjoner

10.2.3.1 Nordiske institusjoner

Til Nordisk Statistisk Årbok gis en rekke tabeller (for tiden levert på papir) på aggregerte varestrømmer til og fra Norge hovedsaklig med de andre nordiske landene. Dessuten gis indeksoppgave.

Verditallene regnes om til amerikanske dollar etter en gjeldene kurs (IHE: hvilken?).

10.2.3.2 Forente Nasjoner (FN)

10.2.3.3 GATT

10.2.3.4 OECD

10.2.3.5 Andre

10.2.4 Opplysningstjenesten

Kan flere av kundene på opplysningstjenesten legges over til abonnementtjenesten. Kanskje bør opplysningskontoret også ta seg av abonnementtjenesten.

10.2.5 Abonnenttjeneste

Presisere forskjellen mellom abonnementstjeneste og løpende statistikkproduksjon -spesiallagde tabeller.

10.2.6 Annet

10.3 SPORADISKE UTTAK

10.3.1 Ad Hoc tabeller

10.3.2 Annet

10.4 SPESIELLE UTTAK

10.4.1 Indekser

Foreløpig utkast av Svein Brenna.

Det er behov for data til indeksene for utenrikshandelen for to formål:

- (i) utvelging av representantvarer (prishomogene varer).
- (ii) de egentlige indeksberegningene.

10.4.1.1 Beregningsgrunnlag

De beregningene som blir lagt til grunn for utvelging av representantvarer, tar utgangspunkt i detaljfilen (se der). Hittil har beregningene hver gang bygget på en hel årgang av grunnmaterialet. Hvis detaljfilen blir lagt på bånd, vil variansberegningene kunne skje på dette grunnlaget. Utvelgingen av representantvarene vil da ikke nødvendigvis føre til direkte uttak fra basen.

Alternativt vil tallet på varepartier, sum over varepartiene for enhetspris og tilsvarende kvadratsum for hvert varenummer kunne aggregeres fra de suksessive disklagrede detaljfilene som kommer til å bli brukt under dataregistreringen. Disse aggregerte tallene må (iallfall til utpå neste år) lagres som del av den egentlige databasen for utenrikshandelen. I så fall kan det bli aktuelt med uttak ved årets slutt av antall varepartier, sum pris pr. vareparti og tilsvarende kvadratsum med brudd på land.

10.4.1.4 Uttaksbehov

Følgende filer kan være nødvendige for produksjon av indekser for utenrikshandelen:

Løpende data

FELT	ANTALL POSISJONER
Inn - ut	1
Varenummer	7 - 8
Land	3
Mengde - kvartal1	12
Verdi - kvartal1	12
Mengde - kvartal2	12
Verdi - kvartal2	12
Mengde - kvartal3	12
Verdi - kvartal3	12
Mengde - kvartal4	12
Verdi - kvartal4	12
Mengde - året	12
Verdi - året	12

Basis

Tilsvarende det som er antydnet for løpende data men kun for den perioden som velges som basis (kjedingsperiode).

NB! Tallene som må kunne avledes fra data for tidligere løpende periode, må oppdateres til sammenlignbarhet med dem for den aktuelle løpende perioden.

Katalogdata

CCCN(HS)-katalogen (se der) dekker indeksberegningenes behov. De feltene som er nødvendige er: CCCN(HS), SITC, NR og kodefeltet for om varen er representantvare i beregningene.

Datauttak for indeksberegningene vil kunne avledes direkte fra et aggregat på varenummernivå (CCCN/HS). Hoveddatafil supplert med nødvendige oppdateringsprosedyrer og fra CCCN(HS)-katalogen (se der).

Selve indeksberegningene som sådanne ligger utenfor baseprosjektet.

10.4.1.2 Prinsipper

Indeksberegningne for utenrikshandelen er under vurdering. Resultatuttak fra basen må derfor iallfall vurderes i forhold til følgende situasjoner:

- (i) uendret prinsipielt opplegg for indeksene, dog med mer rasjonell beregningsmetode enn den som nå brukes
- (ii) en mulig omlegging til kjedeindeks

10.4.1.3 Filbehov

For indeksberegninger "maken til" de nåværende trenger vi:

- (i) basisfil
- (ii) løpende fil

Dessuten trengs katalog over samtlige tolltariffvarer (CCCN/HS-varer) med kode for representantvare/ikke-representantvare, SITC-vare, NR-vare og eventuelle andre opplysninger som kunne være ønskelig.

En betingelse på data til indeksformål som plasserer dem i en annen kategori enn vanlige data for løpende statistikkproduksjon, er kravet om fullt samsvar mellom basisfil og løpende fil. Dette innebærer krav om oppdatering av basisfilen bl.a. til løpende filspesifikasjon på tolltariffvare. Hvis det etableres en tidsrekkebase på tolltariffvarenivå som del av databasen for utenrikshandelen, vil også indeksberegningenes behov være dekket.

Ved omlegging til kjedeindeks vil databehovene mellom kjedingsperioden (f.eks. foregående år) og løpende periode være identiske med det som det nåværende opplegget vil kreve mellom basis og løpende kvartal. Kravet om oppdatering vil her gjelde kjedingsperioden, d.v.s. over et relativt kort tidintervall i motsetning til en stadig økende tidsperiode for opplegget med fast basis.

10.4.2__Analyser

10.4.3__Annet

10.5__UTENOM_HOVEDSYSTEMET

10.5.1__Oljestatistikk

10.5.2__Handel_med_skip

10.5.3__Analyser

10.5.4__Annet

11.0 YMSE

11.1 ANSLAG PÅ TIDSBRUK

Under er antydnet hvor mange måneder som kan tenkes brukt ved de enkelte kontorer på de forskjellige delene av prosjektet. Det er selvsagt umulig å si noe særlig sikkert om dette, så lenge de enkelte delene er såvidt lite spesifisert. Dette er derfor ment som en GROV SKISSE på hvilke personalmessige ressursbehov det kan bli snakk om totalt og under gjennomføringen av de enkelte delene.

Den første oversikten gjelder tidsbruk for hver del, i henhold til inndelingen i hovedkapitler foran, når vi antar at de forskjellige delene gjennomføres helt separat. Når en gjennomfører flere deler, vil dette påvirke hver dels tidsbruk ettersom hvordan de henger sammen. Et grovriss på hvordan dette kan påvirke prosjektet dersom en tenker det delt i 2 deler er deretter satt opp i de påfølgende to oversiktene.

De to delene vi har sett på er henholdsvis gjennomføring av prosjektet hva angår registrering og revisjon, og så gjennomføring på den delen som gjelder bruk av tallene til statistikk (resultatuttak m.v.). Summene av tidsbruken må også sees på med nøkternhet, da det ikke er gitt at en slik summering nødvendigvis må bli riktig. Her igjen er hensikten å gi EN VISS pekepinn på nivå av ressursbruk målt i månedsverk.

Kapittel	Systemktr	Fagktr	Driftsktr	MAN.DB	I alt
1 Kataloger	3.0	3.0	0.5	0.2	6.7
2 Registrering	0.5	0.5	1.0	2.0	4.0
3 Revisjon	5.0	3.0	1.0	2.0	11.0
4 Datastruktur	4.0	4.0	0.5	-	8.5
5 Undertrykking	2.0	2.0	0.5	-	4.5
6 Resultatuttak	5.0	5.0	1.0	-	11.0
I alt	19.5	17.5	4.5	4.2	45.7

Dersom en ønsker å i første omgang KUN se på den delen som gjelder registrering og revisjon, har vi tenkt oss følgende omtrentlige tidsbruk ved kontorene og totalt.

Kapittel	Systemktr	Fagktr	Driftsktr	MAN.DB	I alt
1 Kataloger	2.0	2.0	0.5	0.2	4.7
2 Registrering	0.5	0.5	1.0	2.0	4.0
3 Revisjon	5.0	3.0	1.0	2.0	11.0
4 Datastruktur	1.0	1.0	0.2	-	2.2
I alt	8.5	6.5	2.7	4.2	21.9

Dersom en tenker seg et delprosjekt gjennomført uten at en endrer revisjonsrutinene, har vi satt opp følgende anslag på tidsbruk:

Kapittel	Systemktr	Fagktr	Driftsktr	MAN.DB	I alt
1 Kataloger	3.0	4.0	0.5	0.2	7.7
4 Datastruktur	4.0	4.0	0.5	-	8.5
5 Undertrykking	2.0	2.0	0.5	-	4.5
6 Resultatuttak	5.0	5.0	1.0	-	11.0
I alt	14.0	15.0	2.5	0.2	31.7

Summen av tidsbruk dersom en summerer de to delene:

I alt	22.5	21.5	5.2	4.5	53.7
-------	------	------	-----	-----	------

Som vi ser vil Byrået totalt muligens måtte bruke noe mer ressurser på gjennomføringen av prosjektet dersom det gjennomføres i 2 deler framfor i sammenheng. Men som sagt må dette nødvendigvis bli svært omtrentlige anslag på nåværende stadium.

I alt kan det altså se ut til at System- og fagkontoret hver trenger rundt 2 årsverk for gjennomføringen av prosjektet. Driftskontoret og Man. DB kanskje ett årsverk i alt, omtrent likt fordelt på hver av dem. I alt ca 5 årsverk for hele Byrået.

Da vi som har arbeidet med dette til nå har representert henholdsvis system- og fagkontor, er det mulig at forståelsen for våre to kontorer har vært større enn for Drifts- og Man.DB-kontorenes ressursbehov. Det er også mulig at disse to kontorenes ressursbruk vil påvirkes av

hvorvidt de blir tatt inn i prosjektgruppen generelt eller ei.

Reidar Waaler vil arbeide vidare med disse anslagene og gi anslag på tidsbruk og framdriftsplan regnet i timeverk.

11.2 RECORD- OG FILSTØRRELSER, SAMLEOVERSIKT

De fleste katalogene og filene er nærmere beskrevet i kapitlene foran.

-----	-----	-----	-----
Fil/katalog	Rec.størrelse	Antall rec	
-----	-----	-----	-----
CCCN(HS)	500-600	ca.5000	
SITC	ca. 130	ca.1800	Alle kataloger
Industristat.varenr-kat.	ca. 130	ca.3000	3.5 MB
CTSE	ca. 130	max. 500	
Nasjonalregnsk.vnkat	ca. 130	ca.2000	
Tollsteder	ca. 62	ca. 55	
Landkatalog	50-100	ca. 220	
Valutakoder	ca. 41	ca. 50	
Transporkoder	ca. 41	ca. 10	
Fortollingskoder	ca. 41	ca. 12	
Inn/Ut gjelder	ca. 41	ca. 15	
Tollnedsettelse	ca. 41	ca. 10	
Tollpreferanse	ca. 41	ca. 3	
Detaljfil 1.måned	ca. 100	ca. 275.000	15MB
Aggregater	ca. 760	se under	
-----	-----	-----	-----

*** Antall forekomster på synkende aggregeringsnivå ***
Test på mikrodata (varepartinivå) for året 1984

1) INNFØRSEL-UTFØRESEL	2	
2) 2-SIFFRET CCCN.....	200	
3) 4-SIFFRET CCCN.....	???	
4) 7-SIFFRET CCCN.....	9000	2.8 MB
5) OPPR.- BESTEM.-LAND.....	45000	15.0 MB Ren landfil 64 K
6) TOLLSTED.....	135000	Vare/tollst/transkode 12 MB
7) TRANSPORTKODE.....	190000	
8) TOLLPREFERANSE (GSP).....	260000	
9) TOLLNEDSETTELSE.....	260000	
10) FORTOLLINGSKODE.....	270000	
11) INN-UT GJELDER.....	270000	
12) AVSENDERLAND.....	290000	
13) MOMSNUMMER.....	490000	170 MB
14) ANTALL RECORDS.....	3634289	
15. Antall varepartier.....	3400000	

Hele basen; 3 detaljmåneder	45 MB
Kataloger	3.5 MB
Hovedmakro	170 MB
Aktuelle aggregater	
3 årganger x 30	100 MB
Indekser	
Workområde	150 MB

Sum	500 MB

11.3 REFERAT FRA MØTE 4. DESEMBER 1984

OGA/- 12. desember 1984

Ny EDB-rutine for statistikk over Utenrikshandel. Referat fra møte 4. desember 1984.

Til stede: Aurbakken, Skancke, Stenseth, Leif Skaug, Helge Skaug, Førriisdahl, Stangeland, Waaler, Austvik.

Det var lagt fram to rapporter til behandling på møtet. Den ene fra kontor 62 gjaldt delvis integrert bearbeiding av innførselsdeklarasjonene (HeS 12/11-84). Den andre var en rapport fra forprosjektet til databasen for Utenrikshandelstatistikken (Waa 28/11-84). Disse to prosjektene får en viss innvirkning på hverandre i den grad feilsøking og -retting kan foretas i forbindelse med registrering av dataene.

1. Registrering og klargjøring av data

Notatet HeS 12/11-84 beskrev en test med det nye registreringsutstyret som er kjøpt inn ved 62. kontor. Utstyret gir muligheter for å legge inn kontroller av ulike slag av absolutte feil ved å teste de registrerte data mot kataloger og kontrollister.

Prøveprosjektet ble betraktet som vellykket, idet feilprosenten pr deklarasjon sank fra 3.3 % til 0.7 %. Ved 62.kontor økte samtidig det totale timeforbruket med registrering, koding og revisjon (av slike absolutte feil). Antall deklarasjoner registrert pr. time sank fra 33.8 til 23.9. Dette skyldes noe lang ventetid under registreringen p.g.a. at det var mange terminaler (28) knyttet til samme sentralenhet. Dessuten foregikk det en hel del opplæring i den perioden prøven varte (5.9-20.9 1984).

På bakgrunn av dette mente 62. kontor at hele innførselsmassen burde registreres integrert samtidig som det ble anskaffet noen flere XL-tastaturer med skjerm.

Dette medfører at medarbeiderne på Kongsvinger får et mer variert arbeid, samtidig som en del av revisjonsarbeidet i forbindelse med de absolutte feil blir overført fra 4.kontor til 62. kontor. Dette kan medføre at 62. kontor overtar over halvparten av antall feilskjemaer som faller ut ved de

nåværende kontroller, men det vil være den del av massen som er lettest å revidere (f.eks. feil landkode et.c.). Frigjort arbeidstid ved 4. kontor vil derfor være langt mindre enn dette og bør, etter 4.kontors vurdering, bl.a. nyttes til mer arbeid med resten av materialet.

Samlet ressursbruk i Oslo og Kongsvinger til revisjon og feilretting ble ikke endelig fastslått på møtet.

Helge Skaug ble bedt om å beskrive mer detaljert hvordan en arbeidsomfordeling kan gjøres når det gjelder revisjonen av absolutte feil. Beskrivelsen må være slik at arbeidet kan foregå både i Oslo og Kongsvinger etter ledelsens valg. Beskrivelsen skal være nøytral med hensyn til arbeidsdelingen mellom Oslo og Kongsvinger, og skal gi en oversikt over endringen i ressursbehov og arbeidsfordelingen totalt sett.

Beskrivelsen bør være ferdig innen 1. februar 1985.

2. Databaseprosjektet

Rapporten om forprosjektet til databasen gikk i hovedsak gjennom en del av de arbeidsoperasjoner en må vurdere i forbindelse med revisjon og statistikkproduksjon (ad hoc-tabeller, løpende produksjon, analyse, opplysningstjeneste, abonnementstjeneste m.v.).

Man mener at det går an å gjøre en del med databaseprosjektet selv om det ikke var foretatt noe endelig valg av generelle programsystemer. Først og fremst gjelder dette kontrollprogram for logiske feil samt utvelgelse av variable fra tolldeklarasjonene til statistikkfilene.

2.1 Kontroller og revisjon

4. kontor skal således vurdere og komme med forslag til et forbedret kontrollprogram. Enten foreslå endringer i det som finnes i dag eller lage utkast til et bedre program.

Tilsvarende skal kontoret lage ferdig filstrukturen på den såkalte "detaljfilen", dvs den delen av dataene fra tolldeklarasjonene som skal gå til statistisk bruk.

2.2 Statistikkproduksjon

Antakelig må en lage 2 hovedbaser. En på mikronivå for revisjon og aggregering og en på makronivå, aggregert fra mikrofilen(e). Begge baser kan være sammensatt av flere filer, plassert på ulike steder rent fysisk.

En trenger ikke nødvendigvis direkte aksess på **alle** mikrofiler, kanskje bare på siste eller de 2 siste månedene. Waaler mener imidlertid at en oppdatering i mikrodata automatisk skal kunne oppdatere samtlige makrofiler. Tilbakegående rettinger bør kunne foretas direkte fra fagkontoret.

I makrobasen må 4. kontor definere de tabeller/filer en ønsker seg. Herunder kan det ligge et betydelig arbeide i hvordan de ulike undertrykkingsproblemene skal kunne løses. For muligens å dra nytte av andres erfaringer bør en kanskje se hvordan andre land har løst dette.

2.3 Prioritering av arbeidet

4. kontor bør helst ha ferdig en struktur på den nye "detaljfilen" før jul. Ønsker om hvordan et eventuelt nytt kontrollprogram bør se ut, bør foreligge tidlig på nyåret. Blant annet vil katalogorganiseringen muligens høre inn under dette.

Leif Skaug mente det kan være vanskelig å følge godt nok opp ved kontoret uten en midlertidig ressursøkning på kanskje 2 årsverk. Dette ble det ikke gitt noen lovnader om. Derimot skal kontoret få tildelt noen flere skjermer slik at det er større muligheter for å utvikle et EDB-miljø. Disse skjermene vil komme både før og etter jul.

Styringsgruppa for statistikken over Utenrikshandelen skal ha et møte med det første, der en endelig prosjektgruppe skal nedsettes. Ved siden av de rene personvalg skal en også søke å legge opp rammes for øvrig ressursbruk.

Neste møte vil bli holdt i januar måned.

11.4 INNLEDNING TIL MØTE 26.FEBRUAR 1985

Dette er ment som en statusrapport fra det arbeidet som fagkontoret har utført i samband med etablering av et nytt databasesystem for statistikken over utenrikshandelen. Gangen i totalprosjektet og spesifisering av enkelte deler, har imidlertid blitt korrigert på møter med systemkontoret.

Tanken har i første omgang vært å beskrive hvordan produksjonsprosessen kan tenkes hengt sammen. Hvilke konkrete hjelpemidler som kan brukes til å løse dette har en ikke gått inn på i tilsvarende grad.

Det nødvendige og mer detaljerte, men tidkrevende, arbeide som må til på tekster, filbeskrivelser osv osv er ikke foretatt. Stikkordregistrert bakerst (index) er heller ikke gjennomarbeidet endelig. Ved å bla gjennom heftet kan en kanskje allikevel få et innblikk i hvor prosjektet står pr. dato. Enkelte deler er ikke bearbeidet overhodet (blanke sider), andre deler er det arbeidet en del med. Under prioriteringen av hvilke deler en skulle se på mer i detalj ble det tatt hensyn til "Forslag til oppstart av prosjektet" av avdelingsdirektør Aurbakken, av 20.11.1984. Det er bare avsnittet om detaljfilen som kan betraktes som "endelig" (punkt 4.3.1.1).

Kanskje kan arbeidet med hovedprosjektet ta utgangspunkt i den gangen og grovspesifiseringen som er gjort her. Mer konkrete analyser av de enkelte delene kan da settes inn etter som en arbeider seg gjennom det. Innholdsfortegnelsen er ment å beskrive hovedgangen i prosessen.

Oslo den 18.februar 1985

Ole Gunnar Austvik, 4.kontor Oslo
Bjørn Erik Ottesen, Systemkontoret Kongsvinger
Eira Lohne, Systemkontoret Oslo

11.5 REFERAT FRA MØTE 26.FEBRUAR 1985

DGA/- 7.mars 1985

Ny EDB-rutine for statistikk over Utenrikshandel. Referat fra møte 26.februar 1985.

Til stede: Aurbakken, Skancke, Stenseth, Brenna, Helge Skaug, Leif Skaug, Førriisdahl, Stangeland, Waaler, Austvik, Ottesen.

1. Referat fra møtet 4.desember 1984

Det var ingen spesielle merknader til dette.

2. Rasjonalisering av bearbeidingen av tolldeklarasjonene

Notat av 30.1.85 lå til grunn for diskusjon om arbeidsomfordeling mellom kontor 62 i Kongsvinger og 4.kontor i Oslo. Tollvesenets rolle ble også tatt opp. Omfordelingen gjelder revisjon av såkalte absolutte feil, som kan fremkomme gjennom test mot diverse kataloger.

Helge Skaug beskrev en noe presset ressurssituasjon ved Man.DB for tiden, noe som hovedsaklig skyldtes en stor skjemamasse de siste månedene. Han mente likevel at når det gjelder innførsel er kontoret beredt til å ta over en del av revisjonen av de absolutte feilene, så snart kontor 62 og 4.kontor har blitt enige seg imellom når det gjelder de praktiske daglige sidene ved dette.

Leif Skaug sa at en fri vurdering av en mulig endret arbeidsdeling mellom fagkontoret og kontor 62 forutsetter at også 4.kontor får installert tilstrekkelig EDB-utstyr.

Stangeland poengterte at det er svært viktig at en ved revisjon ikke bare har som mål at rettelsene skal passere de forskjellige feiltester i programmene. Disse kan aldri bli så omfattende at de kan dekke alle mulige uriktigheter som oppstår. Rettelsene må føre til at statistikken får et innhold som beskriver transaksjonene på en mest mulig korrekt måte. En må derfor legge vekt på at revisorene bevisst vurderer arbeidet med feilrettingen slik. Varekunnskap er i denne forbindelse viktig.

Når det gjelder utførsel er det fortsatt mange problemer i forbindelse med retting av feil ved tolldistrikskontorene. Helge Skaug argumenterte for at Byrådet bør rette disse

feilene selv. Aurbakken etterlyste en test der både Byrået og tollvesenet retter feilene i en periode, slik at det blir mulig å vise til konkrete fordeler ved at Byrået utfører rettingene. H. Skaug vil prøve å få gjort dette umiddelbart før eller etter sommerferien.

Aurbakken kunne opplyse at det XL-utstyret som benyttes til registrering av skjemaene, ikke klarer tester mot filer særlig større enn en katalog med varenumre. Dette betyr at det ikke kan testes på en katalog som tillegger de enkelte varenumre visse kjennetegn. I hovedsak blir det altså kontroll av enkeltstående absolutte feil som utstyret kan gi melding om. Kontroller ut over dette må foregå på IBM.

Det ble en del diskusjon om rutineene for oppdatering av katalogene som XL-utstyret benytter. Det synes som om dagens rutiner ikke er bra (eller klare) nok. Oppdatering og endring av katalogene må styres fra ett ansvarlig organ, og eventuelle ekstra utgaver av dem f.eks. på registreringsutstyret må oppdateres etter gitte rutiner (hvis mulig maskinelt) hver gang originalen endres.

Møtet ga klarsignaler til en overføring av retting av absolutte feil fra 4.kontor til kontor 62, slik det er beskrevet i HøS/GLØ 30.1.85, i den grad dette ikke tilsier øket bemanning ved kontoret. Skancke presiserte at en forutsetning for en omlegging av deler av revisjonsrutinene ikke skulle føre til en lavere stillingsramme på 4.kontor selvom den kan føre til besparelser for kontoret. Ressursinnsparinger skal altså kunne settes inn på arbeidsoppgaver det i dag er vanskelig å få utført bl.a. i forbindelse med utviklingen av basen.

Det arbeides videre med å overføre retting av feillister for utførelse fra tollvesenet til kontor 62. Hvis dette går i orden vil det innebære en økt ressursbruk på 1 1/2 - 2 årsverk ved kontoret. Omleggingen av revisjonsrutinene skal, foruten at det i hovedsak avtales mellom 4.kontor og kontor 62, legges opp innenfor det opplegget databasen vil følge. Dette betyr at de som arbeider med basen skal orienteres / delta i utformingen av de praktiske ordninger.

3. Datainnhold og filer i databasen

I en statusrapport fra arbeidet med databaseløsningen inngikk utkast til et katalogsystem som skal styres ved fagkontoret. Videre ble gitt utkast til en ny mikrofil ("detaljfil") som viser hvilke felter som skal registreres og revideres. En skisse på en makrofil som aggregat av mikrofilen var også tatt inn.

Det var en del mer løse diskusjoner om disse filene. Tanken i utkastet var å etablere katalogsystemet, noe av mikrofilene og hensiktsmessige aggregater on-line i basen.

Dette kan i praksis bety at 2-3 måneders mikrofil ligger on line sammen med aggregater av hovedmakro (supermakro) og katalogsystemet. Selve supermakroen kan godt ligge på tape, som grunnlag for ethvert aggregat, da bruken av dennes antas såvidt liten at det ikke vil svare seg å ha den on-line.

Det vil således være viktig å finne fram til hvilke tabeller som vil være mest nyttige på uttakssiden for å lage hensiktsmessige aggregater.

Det syntes som om det var enighet om at katalogsystemet var av stor viktighet å få organisert tidlig. I statusrapporten er denne del av baseprosjektet antydnet som første punkt. Katalogene skal benyttes både under revisjon til å finne fram til absolutte feil, det er foreslått at en varekatalog brukes som hjelpemiddel til å finne såkalte logiske feil, samtidig som de vil brukes på uttakssiden til å omkode varer til andre nomenklaturer, sette tekster på varer, land, fylker osv.

4. Tids/ressursbruk og kostnader

På grunnlag av forarbeidet med databasen hadde Waaler satt opp mer detaljerte oversikter over antatt ressursbruk både når det gjelder personell og utstyr.

For å få etablert alle funksjonene i basen antok han at Byrået som sum ville benytte ca 9000 timeverk, eller snaut 7 årsverk. Disse er tenkt spredd over 1985 og 1986 etter følgende fordeling mellom kontørene:

Kontor	Tot.	1985	1986
4.kontor	2750	1475	1275
Driftskontor	1130	670	460
Systemktr, Oslo	1180	350	830
Systemktr, Kongsvinger	3490	2140	1350
Man.DB	525	525	-
Sum	9075	5160	3915

Utviklingen av den tekniske delen av basen vil i hovedsak foregå på systemkontoret på Kongsvinger. Etterhvert som uttakssiden skal etableres vil systemkontoret i Oslo komme mer inn.

Austvik mente at det vedlikeholdsarbeid på eksisterende rutiner som systemkontoret i Oslo nå har hånd om, i større og større grad vil være slik at det er enklere å utføre dersom det legges over på IBM enn at gamle rutiner pusses på. Det er viktig at dette i størst mulig grad skjer innenfor den rammen som databaseopplegget legger opp til.

En person fra systemkontoret i Oslo bør således følge med og i en viss grad delta i arbeidet med utviklingen av basen.

Når det gjelder maskinbruk la Waaler fram tall som antydde et totalt diskbehov på ca. 500 MB. Dette kan synes som et høyt tall dersom f.eks. supermakroen (som alene tar ca 170 MB) som tidligere omtalt legges på tape.

Sum CPU-timer antydde han til ca 165, ca 10 % mer enn dagens opplegg krever.

5. Organisering av arbeidet

Det ble uttrykt tilfredshet med at det ut fra den utsendte statusrapporten så ut til at arbeidet var kommet et godt stykke videre siden forrige møte.

Aurbakken mente at en formalisert prosjektgruppe bør ha deltakere fra Systemkontoret på Kongsvinger og Man.DB men at prosjektledelsen bør ligge på fagkontoret. I tillegg må de som konkret deltar fra disse kontorene, trekke på ressurser i den grad det er nødvendig fra egne og andre kontorer. Spesielt ble nevnt at Svein Brenna skal fungere som kontaktperson vis a vis Forskningsavdelingen.

Forøvrig bør prosjektet gjennomføres ettersom det vurderes hensiktsmessig for omleggingen av hele statistikken over utenrikshandelen. Dette betyr at forslaget om å dele prosjektet i flere deler ikke ble god tatt.

Som prosjektleder ble utpekt Ole Gunnar Austvik ved 4.kontor. Det er noe usikkert hvem som skal ha ledelsen senere, da Austvik har permisjon fra Byrået fra 1.mai.

! Special Characters !

Østereng, Hans Kristian 61

! A !

Abonnenter 65
 Aboslutte feil
 Registrering 39
 Absolutte feil 41
 Revisjon 41
 Ad Hoc
 Tabeller 66
 Aggregater
 Datastruktur 50
 Recordstørrelser 50
 Tekster 12
 Aktuell Statistikk 64
 Analyser 69
 Analysevirksomhet 69
 Arbeidsgruppe 79
 Aurbakken, Erik 42, 76, 79,
 80
 Austvik, Ole Gunnar 4, 45,
 61, 76, 79, 80, 83
 Avsenderland 22

! B !

Basisfil
 Indekser 68
 Batch-kjøringer
 behov 61
 Batch-rettelser 44
 Bestemmelsesland 22
 Borgen, Anne 37
 Brenna, Svein 66, 80, 83
 Bruk av data
 Generellt 45
 Bunkers
 Innførsel 8

! C !

CCCN 11, 14
 Indekser 67
 Cif 6
 CTSE 11, 14, 18

! D !

Daglig informasjon
 Abonnenter 65
 Opplysningstjeneste 65
 Danmark 11
 Danmarks Statistikk 57
 Datadokumentasjon 46
 Datagrunnlag
 Indekser 68
 Datainnhold 81
 Dataintegritet 16
 Datastruktur 46
 Filer 46
 Kataloger 10
 Makrodata 50
 Mikrofil 46
 Skjermbilder 46
 Tidsbruk 71
 Datatstruktur
 Standarder 46
 Detaljeringsgrad 36
 Detaljfil 40, 47
 Utelatte felter 49
 Diplomatiske stasjoner
 Innførsel 7
 Utførsel 9
 Direkte
 Eksport
 Fisk 8
 Import 7, 36
 Transit 27
 Direkte eksport 36
 Direkte transit 37
 Driftskontor
 Tidsbruk 71
 Dublett kontroll 43

! E !

ECE 11
Ekofisk 33
Eksport
 Direkte 36
 Fisk 8
 Olje & Gass 33
 Vanlig
 Datagrunnlag 33
Eksportører 33
 Revisjon 43
Elektrisitet 38
 Etterslep 38
Emden 34
Etterslep
 Elektrisitet 38

! F !

Førrisdahl, Ole 76, 80
Fagkontor
 Tidsbruk 71
Feil
 Absolutte 41
 Logiske 41
Fellesmarkedet (EF) 57
Filer 31
Filorganisering 46
Filstørrelser 74
 Aggregater 50, 74
 Kataloger 10, 74
 Mikrofil 47
Fisk
 Eksport
 Direkte 8
Fly
 Utenriksfart 9
 Utstyr 8
FN 11
Fob 6
Forbudte data 16
Foredlingshandel 8
Forente Nasjoner (FN) 6,
 64, 65
Formål 6
Fortolling
 Månedlig 35
Fortollingskode 25
Frilager 27

Index

Definisjon 26
Utførsel 8
Fylker 21

! G !

Gass 33
 Eksport 33
GATT 65
Generalhandel 6, 25
GSP 16
Gull
 Innførsel 8
 Utførsel 9
Gyldighetskontorlller 41

! H !

Harmonized System (HS) 14
 Indekser 67
Historisk Statistikk 64
Hjelpetekst 17
Hovedmakro 50

! I !

Ikke-opplysninger 14
Import
 direkte 36
 Vanlig
 Datagrunnlag 33
Importører 33
 Revisjon 43
Indekser 66
 Basisfil 67, 68
 Beregningsgrunnlag 56
 Filbehov 57, 68
 Kataloger 68
 Kjede 67
 Løpende data 68
 løpende fil 67
 Prinsipper 67
 Representantvare 16, 68
 Representantvarer 66, 67
Industristatistikken 14, 18
Inn-ut gjelder 27

Innledning 3
Internasjonalt
 Organisasjoner 64
 Publikasjoner 64
 Statistikksystem 0
ISIC 17

Produksjonsland 22
Landkode 21
Lån
 Import 7
Logiske feil 41
 Revisjon 41
Lohne, ěira 79

! J !

Jan Mayen
 Utførsel 9
Jarlsbo, Ingun 38

! K !

Kataloger 10, 81
 Bruk 29
 Indekser 68
 Registrering 29
 Resultatuttak 29
 Revisjon 16, 29, 42, 43
 Tidsbruk 71
KIV-gruppe 16
Kjedeindeks 67
Konfidensialitet 54
 Behov for data -58
 Vedlikehold 60
Kongelige hus
 Innførsel 7
Kontinentalsokkelen 36
Kontor 62 32, 39, 76
Kontroller
 Dubletter 43
Kostnader 82

! L !

Land
 Avsenderland 22
 Begrep 21
 Bestemmelsesland 22
 Katalog 23
 Landgrupper 23
 Landkatalog 23
 Opprinnelsesland 22

! M !

Makrodata 50
 Hovedmakro 50
Man.Datab.
 Tidsbruk 71
Match
 Produksjon 18
Mengde
 Mengde 2 16
 Primærmengde 16
Mikrodata 46
 Eksterne brukere 40
Mikromaskin 35
 Resultatuttak 61
Militære varer
 Innførsel 7
 Utførsel 9
Minstegrense
 Import 7
 Utførsel 9
Månedsfortølling 35
Månedshefte for
 utenrikshandel 63
Momsnummer 51
Murchison 33

! N !

Nasjonalregnskapet 14, 19
 Indekser 67
Naturgass 33
Nomenklaturer 10
Nordisk
 Varefortegnelse 11
Nordisk Statistisk Ārbok 64
Nordiske statistikk 65
Norges Bank 23, 38, 40, 58
Normpriser 33
NOS Utenrikshandel 62

! O !

OECD 65
Olje- og
Energidepartementet 34
Oljedirektoratet 34
Oljestatistikk 33
Eksport 33
Import 7
Mikromaskin 35
Minibase 35
Normpriser 33
Resultatuttak 69
Revisjon 34
Særtrekk 34
Omfang 6
Omkoding 12, 14
On-line
behov 61
On-line rettelser 43
Opplysningstjenesten 65
Oppringsningsbase
behov 61
Opprinnelsesland 22
Organisering 83
Ottesen, Bjørn Erik 4, 12,
14, 30, 41, 46, 61, 79, 80

! P !

Personer
Aurbakken 79
Austvik 79
Brenna 66
Lohne 79
Ottesen 79
Skaug H. 39
Waaler 73
Plattformer
Utenriksfart 9
Pressemeldinger 64
Aktuell Statistikk 64
Primærmengde 16
Printer
behov 61
Priskontroll
Revisjon 42
Produksjon
Eksport-Import 18
Produksjonslad 22

Prosjektleder 83
Publikasjoner 61, 63
Historisk Statistikk 64
Månedshefte for UH 63
NOS Utenrikshandel 62
Statistik Årbok 64
Statistisk
Månedshefte 64
Statistisk Ukehefte 64
Varefortegnelse
Engelsk 63
Norsk 63

! R !

Recordstørrelser 74
Aggregater 50
Recordstruktur
Aggregater 50
Kataloger 10
Referat
1984-1204 des 76
1985-0226 feb innl 79
1985-0226 ref 80
Registrering 32, 39
Definisjon 32
Kataloger 29
Kontroller 39
Omlegging 80
Tidsbruk 71
Reiseutstyr
Innførsel 7
Reparasjonshandel 3
Norsk regning 9
Utenlandsk regning 9
Representantvare
Indekser 63
Representantvarer 66, 67
Ressursbruk
I dag 3
Resultatuttak 61
Aggregater 50
Indekser 67
Kataloger 29
Tidsbruk 71
Returvarer 7, 9
Revisjon 32, 41
Absolutte feil 14, 41
Batch-rettelser 44
Div kontroller 43
Eksportører 43
Importører 43

Katalog 42
Kataloger 29, 43
Katalogtest 16
Kontroller 41
Logiske feil 14, 41
Oljestatistikk 34
Omlegging 80
On-line-behov 43
Priskontroll 42
Tidsbruk 71
Tilbakegående 43
Tollvesenet 43
Råolje 33

! S !

Sip 69
SITC 11, 17
 Indekser 57
Situasjonen pr.29.3.85 4
Skancke, Gisle 76, 80
Skattedirektoratet 40, 58
Skaug, Helge 32, 39, 41,
 76, 80
Skaug, Leif 54, 61, 76
Skaug, Leif 80
Skip 37
 Utenriksfart 9
 Utstyr 8
Skjulte varenumre 58, 59
Spesialhandel 6, 25
Splitt av data 39
St.Fergus 34
Standardregister 16
Stangeland, Paul 17, 21,
 41, 76, 80
Statfjord 33
Statistikkproduksjon
 Løpende 61
Statistikksystem 6
 Generalhandel 6
 Spesialhandel 6
Statistisk Årbok 64
Statistisk Månedshefte 64
Statistisk Ukehefte 64
Statistiska Centralbyrån 56
Stenseth, Bjørn 76, 80
Sullom Voe 33
Supermakro 50
Svalbard 37
 Utførsel 9
Systemkontor

Tidsbruk 71

! T !

Tabeller
 Historisk Statistikk 64
 Løpende 61
 Månedshefte 63
 NOS Utenrikshandel 62
 Statistisk Årbok 64
 Statistisk
 Månedshefte 64
Tabellfil
 Varenummerxland 52
Tabellfiler 51
Teesside 33
Tekster
 Aggregater 12
 Hjelpetekst 17
 Varenummernivå 15
Tidsbruk 71, 82
 Delt prosjekt 72
 Helt prosjekt 71
Tidsserier 13
Tilbakegående rettelser 43
Toll- og
 Avgiftsdirektoratet 40
Tollager 27
 Utførsel 8
Tolldeklarasjoner 33
Tolldistrikt 21
Tollnedsettelse 16, 28
Tolloppdelinger 11
Tollpakkehus 27
 Definisjon 27
 Utførsel 8
Tollpreferanse 29
Toll Samarbeidsrådet 11
Tollsteder 21
Tolltariff 11
Tollvesenet 33, 43
Transitt
 Direkte 37
 Definisjoner 7
 Innførsel 7
 Utførsel 8
 Lager 6, 27
 Definisjon 25
 Utførsel 8
Transportkode 25
Vekt 43

: U :

Undertrykking 54
Aggregater 59
Danmarks Statistikk 57
Fellesmarkedet 57
Filstrukturen 60
Katalog 16
Kriterier 54
Landfordeling 57, 59
Omkoding 59
Printoperasjonen 59
Skjulte varenumre 58, 59
Statistiska
 Centralbyrån 56
Tidsbruk 71
Utelatelse av data 58
Utelatte varer
 Eksport 8
 Import 7

Konfidensialitet
 Innsamling 58
Konfidensialitet
 Publisering 59
Utenriksregnskapet 7

: V :

Valuta-koder 24
Varenumre 10

: W :

Waaler, Reidar 30, 32, 41,
73, 76, 80

